

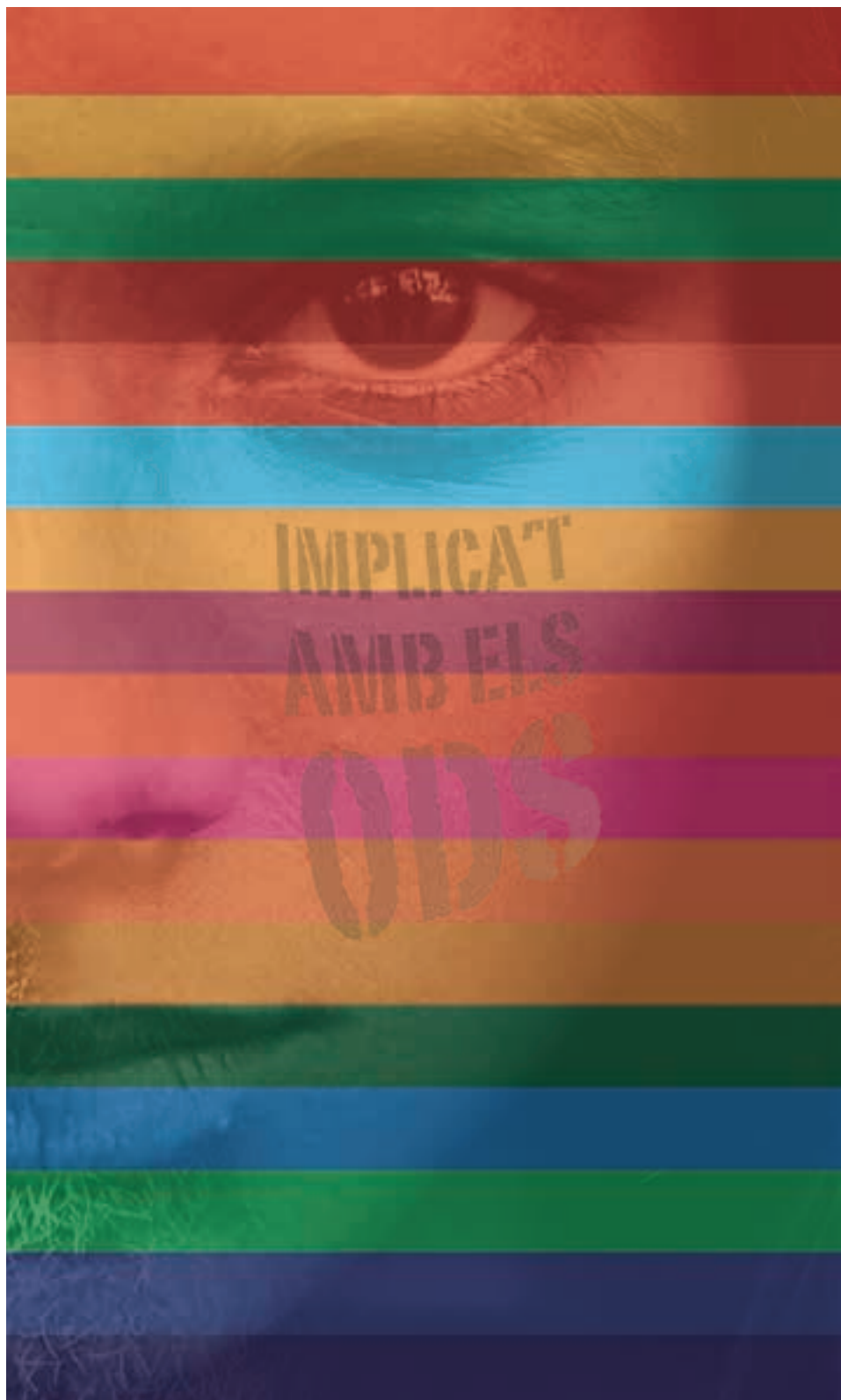

**IMPLICAT
AMB ELS
ODS**

ALTOPRS

J. ANTONIO PASADAS MUÑOZ

NÚRIA PELAY BARGALLÓ

Edita:

Sindicalistes Solidaris

Rambla del Raval 29-35 baixos - 08001 Barcelona
Tel.: 93.412 13 27 · www.sindicalistessolidaris.org
sindicalistes@sindicalistessolidaris.org

Textos:

J. Antonio Pasadas Muñoz
Núria Pelay Bargalló

Assessorament lingüístic:
Servei Lingüístic UGT de Catalunya

Coordinació:
Núria Pelay Bargalló

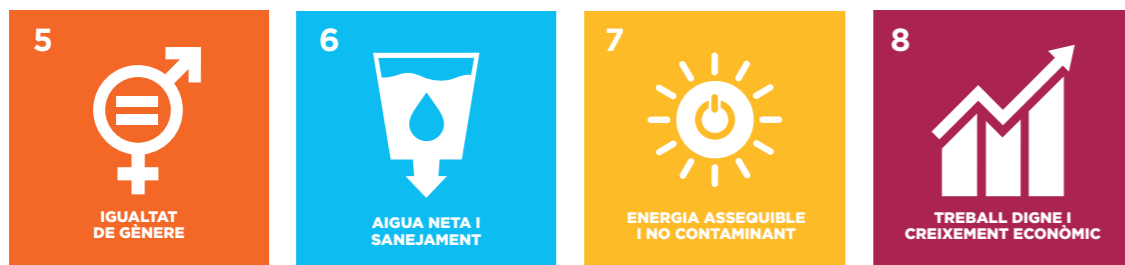
Disseny i maquetació:
Quim Milla

Impressió:
Imprenta Torrell

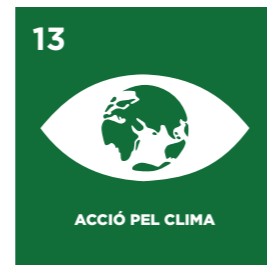
Dipòsit legal:
B 22059-2020
Barcelona, desembre 2020

Amb el suport de:

IMPLICA'T AMB ELS ODS

En els darrers temps, hem viscut situacions que mai ens haguéssim imaginat. La pandèmia de la covid-19 ha desembocat en una crisi sanitària, econòmica, social i humanitària de dimensions difícilment imaginables fa uns anys. Els temporals i aiguats demolidors que han arrasat el nostre territori ens han fet veure que el canvi climàtic no només és un fenomen que afecta països allunyats, sinó que és ben present a casa nostra.

L'any 2015, Nacions Unides aprovava l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible. Dos instruments que han de permetre un món allunyat de les desigualtats i les discriminacions, on totes les persones tinguin accés als serveis de salut i educació, un medi ambient saludable i equilibrat, un treball digne i una economia sostenible i on la pau i les aliances siguin la normalitat en què es visqui a tots els racons del planeta.

Davant nostre tenim 17 objectius i 169 reptes que ens interpel·len com a societat, però especialment a cadascú de nosaltres. Si deixem passar l'oportunitat d'implicar-nos en la seva execució i implementació, podrien quedar-se en paper mullat i en una de tantes declaracions de bones intencions que van a parar a la paperera de la història.

El llibre que teniu a les mans vol ser una eina pràctica on tothom podrà trobar algunes idees per portar a la pràctica. Són iniciatives senzilles, a l'abast de qualsevol, però que de ben segur ens ajudaran a fer un planeta més sostenible i just. IMPLICA'T AMB ELS ODS, també conté algunes accions que podem dur a terme dins de les empreses.

Segurament que moltes de les coses que us proposem ja les porteu a la pràctica, però no són suficients per assegurar el compliment dels ODS abans del 2030 com se'ns proposa. És qüestió que triem i remenem entre les iniciatives que us proposem (segur que si hi pensem una mica, en trobarem moltes més) i les afegim a la nostra llista personal —i col·lectiva— de compromisos.

Hem volgut començar cada capítol amb una petita història, llegenda, poema o iniciativa que apropen els ODS a la nostra quotidianitat. Volíem fugir del tòpic que els ODS només són per als països en vies de desenvolupament, i portar-los a la nostra realitat. Aquí hi ha fam, pobresa, canvi climàtic, rius contaminats, gent sense accés a l'aigua potable o als serveis de salut i educació, persones que viuen al carrer o en condicions d'insalubritat, etc., situacions davant de les quals ningú de nosaltres ha de girar l'esquena.

No volem acabar aquesta presentació sense agrair a les tècniques de l'àrea externa de la UGT de Catalunya la seva col·laboració en la redacció del llibre. Finalment, també un agraïment als ajuntaments de Granollers, el Prat de Llobregat i Terrassa, que una vegada més ens han donat suport per seguir treballant en el camp de la sensibilització de la ciutadania.

FI DE LA POBRESA

Un home que toca l'acordió al metro i una dona que dorm al carrer de Sant Pau són dues imatges recurrents quan pensem en la pobresa. Si anem més enllà, ens ve al cap algun reportatge de criatures brutes, descalces i amb robes espellifades d'algun país llunyà.

Aquests són casos de pobresa extrema, però trobem pobresa oculta, d'aquella que no es veu i que, per tant, en el nostre dia a dia de persones atrafegades, ignorem. Infants que no tenen el material necessari per anar a escola o que ho fan amb la panxa buida; classes treballadores amb sous migrats que a principis de mes, després d'haver pagat els serveis bàsics, ja malviuen de crèdit; llars on es passa fred perquè no es pot pagar la factura de la llum; famílies que viuen amuntegades en habitatges sense condicions i amb el desnonament sempre present com una espasa de Dàmocles, etc.

Així doncs, la pobresa és polièdrica i afecta tots els racons del planeta. Malgrat que l'economia mundial segueix creixent, segons Nacions Unides, l'any 2018 més de 1.000 milions de persones vivien amb menys d'un euro al dia, i prop de 2.800 milions, gairebé la meitat de la població mundial, ho feia amb menys de dos euros. En molts països en vies de desenvolupament, on l'ocupació en el sector informal és majoritària, molts infants es veuen obligats a abandonar l'escolarització per ajudar els seus pares, tancant així les portes a una educació que els porti a un futur

allunyat de la pobresa. A casa nostra, tenir un lloc de treball remunerat no implica necessàriament deixar de ser pobre, i en un 15% de les llars amb almenys una persona treballant es viu sota el llindar de pobresa. Un treball digne és la base perquè les famílies surtin de la misèria. El compliment dels convenis de l'Organització Internacional del Treball (OIT), la concertació tripartida i l'aplicació de la normativa són claus per assolir aquest objectiu.

Tampoc no hem de perdre de vista que hi ha factors com el canvi climàtic, els conflictes bèl·lics i la inseguretad alimentària que accentuen les situacions de pobresa i que exigeixen esforços addicionals per treure'n les persones que la pateixen. Mentre es mantingui aquesta realitat en molts llocs del planeta, la població afectada es veurà esperonada a la migració cap a altres àrees a la recerca d'una vida digna i un futur d'oportunitats per desenvolupar-se ells i les seves famílies. Actualment, les migracions tenen raons econòmiques, polítiques i també climàtiques i augmenten dia a dia. L'any 2019 es calcula que hi havia 271 milions de persones que havien migrat, 13 milions més que dos anys abans.

La feminització de la pobresa també és una realitat sovint ignorada. Si hem de posar cara a la pobresa que trobem dins dels nostres pobles i ciutats, aquesta seria, majoritàriament, la d'una dona que ha migrat a casa nostra i, molt probablement, amb criatures a càrrec seu.

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Reclamar salaris dignes, qualitat de les ocupacions i estabilitat contractual.
- Exigir una contractació pública socialment responsable que reculli en els plecs contractuals l'obligatorietat de contractar persones en risc d'exclusió.
- Demanar un sistema fiscal just i progressiu que permeti finançar un estat del benestar fort amb serveis públics de qualitat.
- Lluitar per un sistema de protecció social que sigui capaç de generar un sistema redistributiu entre la ciutadania i que corregeixi les situacions de desigualtat i combati la pobresa.
- Demanar canvis en la Renda Garantida de Ciutadania, incorporant-hi col·lectius actualment no inclosos, com els qui tenen un contracte a temps parcial.
- Reivindicar l'accés a un habitatge digne per a tothom i l'augment del parc de lloguer social.
- Promoure el dret de ser un poble acollidor amb aquells que arriben a casa nostra buscant oportunitats d'una vida digna.
- Participar en iniciatives de suport a la infància més vulnerable.
- Combatre la pobresa energètica participant en iniciatives que acabin amb ella.
- Fer compres de proximitat i socialment responsable; llegir bé les etiquetes i assegurar-t que el producte s'ha manufacturat respectuosament amb el medi ambient.
- Col·labora amb accions de cooperació internacional.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Lluitar per la consecució i aplicació d'unes bones condicions laborals a l'empresa, tenint en compte les necessitats dels col·lectius més vulnerables.
- Exigir a l'empresa la contractació de persones que pertanyin a col·lectius més desfavorits o propensos a ser víctimes de situacions de pobresa.
- Exigir a l'empresa que elabori o participi en programes d'ajuda als col·lectius més desfavorits o en situació de pobresa.
- Exigir a l'empresa que elabori protocols de detecció de situacions de pobresa que es puguin generar a l'entorn dels seus treballadors i treballadores.
- Vetllar perquè les empreses apliquin la normativa laboral també en aquelles seus que l'empresa tingui fora del nostre país.
- Per poder ajudar en situacions complicades que es poden generar, veure els companys i companyes no com a persones individuals, sinó com a membres d'un nucli familiar o circumstancial que malgrat ser assalariats, poden ser víctimes de situacions de pobresa (fills amb persones grans a càrrec, famílies amb pocs ingressos, pobresa energètica, problemes amb l'habitatge...).

FAM ZERO

El polifacètic Joan Oliver, conegut també pel pseudònim de *Pere Quart*, en el poema *Tirallonga de Monosil·labs* que podem trobar dins de l'obra *Circumstàncies* de l'any 1968, recrea un divertit diàleg entre Déu i ell que comença així:

Déu:
I tu, què vols?

Jo:
Doncs jo sols vull
—ei, si pot ser—:

Un poc de fam
i un xic de pa.
Un poc de fred
i un poc de foc.
Un xic de son
i un poc de llit.
Un xic de set
i un poc de vi
i un poc de llet.

I un poc de pau.

Amb aquests escassos mots, Pere Quart ens dona la fórmula per garantir les necessitats més bàsiques de tot ésser humà. Criatures amb les panxes inflades per desnutrició, dones amb complicació durant el part per falta de nutrients, persones vulnerables a qualsevol infecció o malaltia perquè no tenen prou defenses, víctimes de diarrees causades per consumir una dieta poc equilibrada i insuficient,

productes sense la seguretat alimentària adient, ingestió d'aigües contaminades...; morts a causa de la gana. Morts evitables!

Ens trobem davant de la paradoxa que el món produeix prou aliments perquè no es pateixi fam enlloc. En els darrers vint anys, el creixement econòmic i l'augment de la productivitat agrícola han rebaixat a la meitat el nombre de persones desnodrides, però la fam i la desnutrició segueix ben present a la vida de milions de persones.

La manca d'equitat en la distribució alimentària, afegida a la degradació i sobreexplotació del medi ambient, els desastres naturals i el canvi climàtic, que ha reduït el 5 % de la productivitat mundial provocant l'encariment dels aliments, ens han portat a l'abandonament del camp i, de retruc, a la fam a bona part dels països menys desenvolupats. Des de l'any 1900 ha desaparegut el 75% de la diversitat de conreus, empobrint així la dieta de moltes persones.

Mentrestant, als països rics augmenta de manera escandalosa la mala nutrició en forma de sobrepès i obesitat, i es malbaraten aliments, diners i energia; es calcula que entre el 25 i el 30% dels aliments produïts es perden o van directament a les escombraries de les nostres llars.

Una gestió agrícola sostenible que doni suport als petits camperols i camperoles

i que garanteixi un accés igualitari a la terra, a la tecnologia i als mercats reduiria la fam, generaria ingressos dignes per a tothom que viu de l'agricultura, la ramaderia i la pesca, i mantindria i protegiria el medi ambient. També permetria nodrir adequadament els més de 800 milions de persones que, actualment, pateixen gana i els 2.000 milions que es preveu que s'hi afegiran d'aquí al 2050.

De nou, dones i canalla són les principals víctimes de la fam al món: 66 milions de criatures van a l'escola de primària patint gana i d'aquestes, 5 milions moren cada any. Catalunya no n'és una excepció: l'any 2020, 140.000 infants van poder rebre una beca menjador que els garantís, almenys al migdia, fer un àpat calent, equilibrat i saludable.

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Fer un consum responsable dels aliments comprant productes de temporada, de proximitat i autòctons.
- Planificar la compra, adquirir només el necessari i congelar els aliments que no farem servir abans no es malmetin.
- Col·laborar amb els bancs d'aliments dels nostres barris o poblacions.
- Reduir les emissions de CO₂ caminant en trajectes curts o agafant el transport públic per tal de no augmentar l'escalfament global del planeta i així evitar que moltes zones de cultiu se salinitzin i deixin de ser productives.
- Donar suport a aquells petits productors que aposten per recuperar llavors ancestrals per augmentar la biodiversitat.
- Conrear el teu propi hort en balcons, terrasses o jardins.
- Participar en campanyes de suport a famílies amb lactants i nadons que passen dificultats.
- Vetllar perquè els menjadors escolars ofereixin menús variats, amb productes de proximitat.
- Educar els infants amb el coneixement dels cicles alimentaris, l'origen dels productes i la piràmide alimentària posant en valor l'esforç humà i energètic que hi ha darrere d'allò que mengem.
- Contractar serveis a empreses que donen suport a persones en risc d'exclusió.
- Treballar per garantir que les beques menjador arribin a qui més ho necessita, també fora de període escolar.
- Fer voluntariat en entitats que treballen per eliminar l'exclusió social.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Promoure que a les cantines de les empreses hi hagi productes frescos, sans i de proximitat.
- Demanar a l'empresa que doni els excedents alimentaris al banc d'aliments més proper.
- Incentivar des de l'empresa un sistema de vehicle compartit entre la plantilla per disminuir les emissions.
- Adaptar la flota de cotxes d'empresa amb vehicles no contaminants.
- Fer un pla de compra que prioritzi aquells productes de proximitat, no contaminants i socialment responsables.
- Fomentar la contractació de persones en risc d'exclusió i fer un pla de seguiment i suport a treballadors i treballadores especialment vulnerables.
- Fer convenis amb entitats del tercer sector que ofereixen llocs de treball a persones en situació de vulnerabilitat.
- Vetllar perquè tots els treballadors i treballadores del grup empresarial que tenen la seva seu en països de la perifèria, rebin salaris justos i tinguin unes condicions laborals dignes.
- Fomentar la participació en ONGD del nostre entorn.

SALUT I BENESTAR

«La salud no es compra con dinero», «la salud se pinta a la cara», «la salud no es conseguida hasta que es perdida», «quien tiene salud, es rico»... estas son algunas frases que podemos encontrar en el refranero popular sobre la salud. Estas afirmaciones, y otras, nos llevan a considerar la salud como uno de los bienes más preciados. Debemos entender la salud no solo como la ausencia de enfermedades sino como un sistema de prevención y acompañamiento al bienestar holístico de las personas; malafortunadamente no siempre es así. El buen mantenimiento del estado físico y mental mejora la calidad de vida de la población y permite un desarrollo personal integral.

Tot i que al món s'han fet grans avenços pel que fa a l'augment de l'esperança de vida, avui en dia la diferència entre els països amb més i menys expectativa de vida és de trenta-un anys. Amb els avenços de la ciència, s'han reduït les taxes de mortalitat infantil, de dones a causa del part o causades per malalties com el VIH o la malària, però no n'hi ha prou amb aquestes disminucions. Malgrat haver-se reduït, a molts indrets es mantenen altes la mortalitat neonatal, el risc de morir durant el part o per causes derivades d'aquest o per malalties infeccioses i no transmissibles. Els països amb menys recursos, amb uns sistemes sanitaris dèbils o pràcticament inexistents, aboquen els seus habitants a conviure dia a dia amb uns riscos evitables si s'invertís suficientment i eficientment en la seva salut.

Als països desenvolupats, les morts per malalties cardiovasculars i respiratòries produïdes per contaminants, accidents de trànsit i laborals i suïcidis encapçalen el macabre rànquing. També l'envelliment de la població i les malalties cròniques provoquen un deteriorament de la qualitat de vida dels seus habitants. Unes polítiques encaminades cap a la prevenció, a la reducció de productes tòxics i contaminants, a una promoció de la salut mental i de la salut sexual reproductiva són peces claus d'un sistema de sanitat que volem universal i de qualitat.

El finançament eficient dels sistemes de salut, la reducció de contaminants, la millora del sanejament i l'augment de l'accés als serveis mèdics poden salvar moltes vides arreu del món. Per això cal un accés als recursos responsable i en igualtat de condicions per a totes les persones. Una atenció centrada en tota la ciutadania, que vetlli pel seu benestar i d'aquells qui en tenen cura, un treball integral i coordinat entre els serveis socials i de salut i la incorporació d'una perspectiva de gènere en totes les polítiques, són peça clau per a una correcta atenció a la ciutadania.

Assumir i promoure polítiques de prevenció de riscos laborals com una part indissociable més de les polítiques econòmiques, laborals i socials és un eix fonamental de la negociació col·lectiva que contribueix a tenir un treball digne i a preservar la vida de les classes treballadores.

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Millorar saludablement els nostres hàbits de vida, mantenint una dieta saludable i variada, fer esport i tenir cura de la nostra salut mental fent activitats de lleure.
- Defensar un sistema de salut públic, integral i universal, lluny del mercantilisme que es fa en el sector privat de la salut i benestar de les persones.
- Prioritzar la salut com a dret humà fonamental i defensar una sanitat pública universal i de qualitat.
- Contribuir a la descontaminació del nostre entorn: reciclar, reduir, repensar i reutilitzar les coses, usar les deixalleries i no usar les clavegueres com si fossin el cubell de la brossa.
- No caure en conductes de risc per evitar malalties de transmissió sexual i fomentar l'educació sexual reproductiva entre joves i infants.
- Caminar i usar el transport públic col·lectiu, fer ús de sistemes compartits de vehicles i conduir responsablement per evitar accidents de trànsit i vessaments de CO₂ innecessaris.
- Detectar i acompanyar en el seu procés de recuperació d'aquelles persones que han caigut en addiccions (drogues, joc...).
- Demanar formacions professionals en el camp del servei integral a les persones, la salut holística i el benestar personal de la població.
- Denunciar les conductes en contra de la salut dins i fora de les empreses.
- Donar suport a les accions a favor d'R+D+I mitjançant col·laboracions amb universitats i centres d'investigació.
- Valorar les cures, desfamiliaritzar-les i desfeminitzar-les tot millorant l'atenció de les persones en situació de dependència.
- Exigir una perspectiva de gènere en l'atenció del sistema de salut.
- Reivindicar una millor coordinació entre els serveis socials i sanitaris, avançant-se a possibles problemes que puguin sorgir.
- Donar suport a les treballadores i treballadors del sector sanitari en les seves reivindicacions laborals, d'augments de plantilla i d'estabilitat dels llocs de treball.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Augmentar i exigir el control dins de les empreses dels protocols de salut i prevenció de riscos laborals.
- Fomentar que els processos de detecció de riscos laborals siguin participatius i actualitzar-ne constantment els continguts adaptant-los a les noves realitats i a riscos sobrevinguts.
- Introduir mesures de conciliació de la vida personal, familiar i laboral, especialment d'aquells que tenen persones a càrrec seu.
- Adequar les jornades i condicions laborals d'aquelles persones que estan en vies de recuperació d'una llarga malaltia.
- Establir el teletreball amb garanties per a les persones que tinguin alguna dificultat de mobilitat.
- Tenir en compte les condicions especials de les empreses com l'envelliment de la plantilla, les càrregues familiars, la intensificació del treball, la immigració, la feminització, etc. a l'hora d'adaptar horaris i planificar la jornada laboral.
- Crear un pla d'ajuda i acompanyament a les addiccions per als membres de l'empresa.
- Participar en campanyes de foment de la salut.
- Incentivar l'ús del cotxe compartit (*carsharing*) entre la plantilla i en la política de desplaçament de l'empresa.
- Prioritzar les videoconferències i evitar desplaçaments innecessaris.
- Introduir mesures de suport a la maternitat i a l'alletament dels nadons.
- Fomentar l'activitat física i recreativa entre les plantilles.
- Garantir l'accés universal als serveis de salut sexual reproductiva i de planificació familiar com un servei integral de les empreses.
- Treballar en plans de disminució de la contaminació i apostar per transformar les empreses que utilitzin les energies no contaminants.

EDUCACIÓ DE QUALITAT

El científic Albert Einstein deia: «Jo no ensenyo els meus alumnes, només els proporciono les condicions en què puguin aprendre». Des del camp de la filosofia, l'alemany Herbert Spencer anava una mica més enllà, dient «Educar és formar persones aptes per governar-se a si mateixes, i no per ser governades per altres».

Al llarg de la història s'ha associat l'època de l'aprenentatge amb la infantesa i als primers anys de la joventut d'una persona. Avui en dia sabem que aquesta premissa no és del tot certa i que al llarg de tota la vida tothom ha de seguir formant-se per fer front als canvis accelerats que pateixen les societats i als avenços tecnològics i científics que se'ns presenten en un món cada dia més globalitzat.

Una formació continua no només garanteix la millora de les condicions de vida de les persones, també aporta benestar, l'oportunitat de tenir un treball digne, fa disminuir la bretxa salarial i les diferències socials i combat les discriminacions per raó de gènere; en definitiva, la formació i l'educació són garantia de societats més equitatives, solidàries, resilients i compromeses amb el medi ambient.

Malgrat això, sabem que més de 265 milions de nens i nenes al món no estan escolaritzats, i això els tanca les portes a un horitzó que els ofereixi una vida digna i l'oportunitat de millorar les condicions de misèria en què es troben. Una educació de qualitat és la base per millorar la vida de les persones i garantir un desenvolupament sostenible del planeta, però si el progrés educatiu s'atura, la pobresa es fa

endèmica i s'impedeix el creixement social. A més a més, cal remarcar que al món hi ha 57 milions de criatures que no van a l'escola perquè viuen en zones de conflicte. Per donar-los oportunitats d'una vida lluny de la violència, cal garantir l'accés a l'educació en països on generacions senceres de la població han viscut en guerra i en què els joves no han conegut res més que el conflicte permanent.

En el món hi ha 114 milions de persones de menys de quinze anys que són analfabetes; d'aquestes, gairebé un 60%, 68 milions, són dones. La societat que no implementa l'educació igualitària i inclusiva està condemnada al retard socioeconòmic. La manca de qualitat i la taxa d'abandonament escolar són problemes que es projecten al present i al futur de les societats i que provoquen la desigualtat d'oportunitats. Empoderar dones i nenes, oferint-los eines per desenvolupar-se i formar-se, és la millor garantia per tenir societats fortes, equitatives, inclusives i pacífiques.

Tota societat ha de garantir que aquells infants amb intel·ligències múltiples puguin participar en la vida de la comunitat educativa adaptant els itineraris curriculars, aules i eines a les seves necessitats. Només així assolirem una societat empàtica i solidària que avanci cap al futur en igualtat.

Cal apostar per una educació integral, des dels primers anys de vida, que inclogui l'educació en l'leure i en què les comunitats educatives siguin corresponsables del desenvolupament holístic dels infants.

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Educar en igualtat, rebutjant qualsevol mena de discriminació.
- Cercar un sistema educatiu que aporti a l'alumnat el coneixement efectiu i profund de terceres llengües, i que els prepari davant de la innovació tecnològica.
- Defensar una educació pública, universal, inclusiva, gratuïta i moderna, basada en l'esperit crític.
- Seguir formant-se al llarg de tota la vida.
- Apostar per la coeducació en les aules com la metodologia educativa destinada a minimitzar els efectes i conseqüències d'una educació sexista sobre els nens i les nenes.
- Implica't en les comunitats educatives; participa en organismes que ajuden a millorar la qualitat de l'ensenyament.
- Reclamar una inversió en educació, en termes de PIB, a l'altura de la mitjana europea, a la vegada que recuperem i assegurem el prestigi dels docents.
- Participa en família en activitats de lleure inclusives i basades en valors.
- Exigir a l'Administració que aporti el finançament suficient perquè les famílies gaudeixin d'una autèntica gratuïtat en els ensenyaments bàsics.
- Uneix-te a iniciatives d'acompanyament a migrants que han arribat recentment a casa nostra.
- Reclamar una formació professional moderna i adequada a les necessitats del mercat laboral.
- Lluitar contra la segregació i la manca d'inclusió.
- Vetllar per unes polítiques sense biaix de gènere en la formació, especialment en la formació professional.
- Promoure la inclusió de l'etapa 0-3 dins del sistema educatiu públic i gratuït.
- Exigir que la formació adquirida al llarg de tota la carrera professional sigui reconeguda.
- Treballar per implementar la formació en drets i deures laborals, des de l'etapa d'ESO.

4

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Constituir una comissió de formació en totes les empreses i pactar un pla formatiu integral perquè els treballadors i treballadores puguin formar-se al llarg de tota la seva vida.
- Facilitar al personal els permisos necessaris per a la realització d'estudis i exàmens per a l'obtenció de títols acadèmics i professionals oficials.
- Considerar tots els cursos de reciclatge exigits per les empreses com a temps de treball efectiu.
- Fomentar un contacte estret entre la comunitat educativa i les empreses per adaptar la formació professional a les necessitats actuals.
- Buscar mesures de flexibilitat laborals que facilitin la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.
- Treballar per la implementació d'una formació professional dual.

IGUALTAT DE GÈNERE

En una de les fotografies icòniques dels primers dies de la resposta de la resistència de la ciutat de Barcelona davant de l'aixecament feixista de 1936, s'hi veu una jove vestida de miliciana dalt del terrat de l'Hotel Colón de la plaça de Catalunya. Aquesta noia és **Marina Ginestà**; tot i que la seva imatge és ben coneguda, poca gent sap qui és. La història n'ha amagat el nom; com el de tantes i tantes dones.

Gal·la Placídia no és només el nom d'una plaça barcelonina; aquesta dona va formar part del nucli de poder de l'Antic Imperi Romà i va ser una important estratègia política que participava activament en la presa de decisions.

Solitud, no va ser escrita per Víctor Català sinó per **Caterina Albert**. L'autora, després de guanyar un premi als Jocs Florals d'Olot amb l'obra *L'infanticida*, considerada massa dura per ser escrita per una dona de la seva època, s'amaga sota un pseudònim masculí i deixa d'assistir a cap més acte de lliurament de premis per així no desvelar que el guardonat és una dona amagada sota una màscara d'home.

Eulàlia Ferrer va ser tan editora del *Diario de Barcelona* com el seu marit; potser fins i tot més, perquè ella va aportar gran part del capital fundacional de la publicació i el va dirigir en solitari quan ell va morir; malgrat tot, el diari es popularitza amb el

cognom del marit i es coneix com *el Brusí*. **Anna Maria Martínez Sagi** no només és la cosina del recordat davant del Barça dels anys 20 i 30 del segle passat, Emili Sagi-Barba. Va ser una important esportista, periodista, impulsora de l'esport femení i la primera dona que va formar part de la junta directiva del club fundat per Hans Gamper. En va haver de dimitir per les pressions per raó de gènere.

Aquesta és una petitíssima mostra de dones amagades per la història. Podríem allargar-la amb milers de noms més que han estat ignorats. Amb l'objectiu de donar visibilitat a les dones, el col·lectiu **#OnSónLesDones** treballa incansablement mitjançant denúncies públiques i a través de les xarxes socials assenyalant aquells mitjans de comunicació que en silenci sistemàticament l'opinió.

Erradicar totes les formes de discriminació per raons de sexe per garantir la igualtat d'oportunitats i tracte, és la base necessària per aconseguir un món pacífic, just i sostenible. L'empoderament de les dones i les nenes té un efecte multiplicador i ajuda a promoure el creixement econòmic i el desenvolupament.

A Catalunya, les dones dediquen 4 hores i 25 minuts a fer tasques de la llar i a la cura de tercers; per contra, els homes tan sols hi inverteixen 1 hora i 23 minuts. Arreu del

món, les dones fan la major part del treball no remunerat i per això cal promoure la responsabilitat compartida a la llar i a la família. Abans de fer els divuit anys, 750 milions de nenes al món són obligades a contraure matrimoni; 4,8 milions de dones són víctimes de l'explotació sexual forçosa i 200 milions

són víctimes de mutilació genital. L'accés de les dones a l'educació, a l'atenció mèdica, a una feina digna, i la seva representació en els àmbits de decisió són un impuls cap a economies sostenibles i justes que beneficien la societat i la humanitat, al mateix temps que pal·lien les desigualtats de gènere.

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Reclamar una transversalitat de gènere en qualsevol àmbit de la nostra societat.
- Posar al centre les persones i donar valor a la cura i l'atenció a tercers.
- Rebutjar l'explotació econòmica del treball domèstic i de cures realitzat per les dones i no remunerat.
- Exigir que hi hagi una perspectiva de gènere en àmbits com la sanitat i la justícia.
- Lluitar contra la feminització de la pobresa.
- Distribuir les tasques de la llar de manera igualitària entre tots els membres de la unitat familiar.
- Defensar la no discriminació professional, especialment per qüestions de gènere.
- Denunciar qualsevol mena d'assetjament sexual o per a raó de sexe que pateixis tu o les persones del teu entorn.
- Donar suport i acompanyar les víctimes de tota mena de violència, especialment la masclista, i reclamar-ne el dret a la reparació.
- Refusar el llenguatge sexista i masclista i avançar cap al llenguatge inclusiu.
- Participar en fòrums d'empoderament de dones.
- Fomentar l'accés de les dones a internet i a les eines digitals en general per eliminar la bretxa digital existent.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Exigir una contractació pública amb perspectiva de gènere aprofitant les possibilitats que permet la normativa en matèria de contractes públics.
- Avançar cap a la conciliació corresponsable buscant mesures que permetin la conciliació de la vida familiar i laboral.
- Erradicar les violències masclistes als centres de treball mitjançant protocols d'assetjament ràpids, eficaços i eficients.
- Tenir un procediment per prevenir situacions d'assetjament sexual o per raó de sexe, difondre'l i formar tot el personal, inclosa la direcció.
- Vetllar perquè es compleixi la Llei 3/2007, així com tota la normativa relacionada envers la igualtat d'oportunitat i tracte i la no discriminació per a la igualtat efectiva de dones i homes.
- Treballar per incloure en la negociació col·lectiva clàusules que garanteixin el lloc de treball a les víctimes de violència masclista, així com flexibilitzar les condicions laborals quan es troben immerses en situacions d'especial conflictivitat.
- Fomentar l'accés, el coneixement i la utilització de les noves tecnologies entre tot el personal per evitar una bretxa digital que deixi en inferioritat de condicions les persones que gaudeixin de mesures derivades de la cura de tercers.
- Impulsar la figura de responsable sindical d'igualtat, amb crèdit horari perquè pugui desenvolupar les seves funcions.
- Tenir un mecanisme entre les diferents empreses que operen en un centre que garanteixi la protecció de les persones mitjançant accions coordinades dels protocols d'assetjament i de vetlla per la igualtat de tracte i la no discriminació entre dones i homes.
- Vigilar perquè hi hagi una igualtat retributiva per mitjà dels registres i les auditories salarials i vetllar perquè totes les feines estiguin valorades amb perspectiva de gènere aplicant el concepte d'igual retribució per a les feines d'igual valor.

6

AIGUA NETA I SANEJAMENT

El Besòs és un riu de règim típicament mediterrani que neix de l'aiguabarreig del Mogent i el Congost. Considerat un riu urbà, transita per la comarca del Vallès Oriental per desembocar a la mar al municipi de Sant Adrià del Besòs. Situat en una zona densament poblada i amb més de 1.000 indústries al seu voltant, rep una forta pressió ambiental que el va dur a ser considerat durant la dècada dels vuitanta el riu més contaminat d'Europa. Malgrat que les administracions han fet accions diverses per recuperar l'ecosistema fluvial del Besòs, la seva situació es veu compromesa sovint a causa de la pressió humana exercida.

El desembre de 2019 l'incendi d'una fàbrica de Montornès del Vallès va provocar un greu vessament de productes tòxics al riu Besòs. Si bé la part més visible durant els primers moments va ser l'enorme mortaldat de peixos, també se'n van veure greument afectats la resta d'organismes de l'ecosistema. L'escàs bosc de ribera que s'havia recuperat, juntament amb algues, micròcits i invertebrats, també van patir les conseqüències devastadores del vessament. La comunitat de peixos del Besòs està integrada per set espècies diferents, de les quals quatre són autòctones. Una d'aquestes, l'anguila, està catalogada per la UICN (Unió Internacional per la Conservació de la Natura) dins de la categoria de perill crític d'extinció. Tant l'anguila com la resta d'espècies, un any des-

prés de l'incendi, segueix mostrant una població molt dèbil i escassa. Segons tècnics de la Universitat de Barcelona que fan el seguiment del riu, possiblement el fet que els rius urbans es nodreixin d'aigües procedents de depuradores amb alts continguts en nutrients (compostos nitrogenats i fosfats) i de productes emergents (principalment farmacèutics, però no només) és el responsable que l'ecosistema sigui molt vulnerable i faci difícil dir si es podrà recuperar la vida en el Besòs.

La quantitat i qualitat de l'aigua és part essencial del nostre món i marquen directament el present i el futur de la població dels que no hi tenen accés. Si bé és cert que es disposa de prou aigua dolça, sol estar contaminada per l'acció de l'home, com hem vist en el cas del riu Besòs, i cal esmerçar molts recursos, diners i energia per potabilitzar-la i fer-la apta per a l'ús humà. La pressió que exercim sobre les reserves d'aigua fa que minvin progressivament i es posi en perill el cicle hídric i, amb ell, el creixement econòmic, la salut pública, la seguretat alimentària i l'accés a l'aigua potable.

Podríem caure en la temptació de pensar que, com nosaltres, tothom té la facilitat d'obrir una aixeta i obtenir aigua potable, però no és així; 844 milions de persones, un 40% de la població mundial, no hi té accés, 1.800 milions no beuen aigua protegida

contra la contaminació fecal ni tenen aigua corrent al seu abast i 280.000 persones moren cada any a causa de diarrees relacionades amb malalties tropicals causades per aigües contaminades. Les dones acostumen a ser les encarregades d'aportar l'aigua necessària per a les famílies, carretejant pesats poals des de llargues distàncies. Quan és necessari la canalla, i en un 80% de les ocasions les nenes, són qui acaben assumint aquestes tasques impeditant que vagin a l'escola i dificultant que puguin sortir del pou de la pobresa a què es veuen abocats.

La salinització deguda a la sobreexplotació d'aqüífers suposa no poder produir menjar per alimentar 170 milions de persones, agreujant així la fam i la mala nutrició.

Per evitar la pobresa, la fam, la desnutrició i l'ampliació de la bretxa de gènere, és imprescindible millorar l'accés a l'aigua apta per al consum i la gestió racional dels ecosistemes.

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Fer un ús responsable de l'aigua, evitar fuites i mantenir les instal·lacions en condicions òptimes.
- No utilitzar el vàter com si fos el cubell de les escombraries.
- Instal·lar dispositius d'estalvi d'aigua.
- Reaprofitar l'aigua sobrant de la cuina o el bany per regar les plantes dels balcons i jardins.
- Posar plantes autòctones a balcons i jardins, consumeixen menys aigua.
- Utilitzar la dutxa, no la banyera.
- Usar detergents i sabons no contaminants per al medi ambient.
- Participar en iniciatives de suport a l'accés a l'aigua potable en països en vies de desenvolupament.
- Denunciar els vessaments que danyen els rius, els mars i els ecosistemes.
- Treballar en plataformes de defensa de l'aigua com a bé públic d'accés universal.
- Participar individualment o en família i amics en accions de neteja de platges, rius i boscos.
- Donar suport a entitats i plataformes que defensen l'aigua com a bé públic i a un preu públic assequible per a tothom.
- Educar els infants en l'estalvi de l'aigua.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Promoure l'ús racional de l'aigua entre el personal de l'empresa.
- Fer un seguiment acurat de les depuradores i del manteniment de totes les instal·lacions de l'empresa.
- Invertir en R+D+I i tecnologies que estalviïn aigua en les activitats productives.
- Tenir un pla mediambiental respectuós que fomenti l'estalvi i bon tractament de les aigües i vetllar perquè les empreses subcontractades també en tinguin.
- Crear la figura de delegat o delegada mediambiental que vetlli pel bon ús de les aigües.
- Implementar mesures de reutilització de les aigües sobrants i recollida de les pluvials per regar.
- Utilitzar la força de l'aigua per crear energia neta i sostenible.
- Donar suport i participar en accions de neteja dels rius i del seu entorn de zones properes a l'empresa.

7

ENERGIA ASSEQUIBLE I NO CONTAMINANT

Tenim constància que, ja al Paleolític, a la zona de l'Àfrica Oriental, els homínids aprofitaven els incendis provocats pels llamps per coure estris de fang i aliments que sabien que eren més digeribles que crus, i per escalfar-se i allargar els dies una vegada el sol s'havia post. Durant el Neolític (10000-7000 aC) es passà de controlar el foc a produir-lo, mitjançant la percussió de pedres fogueres de sílex o la fricció d'un pal endurit sobre una fusta més tova. A zones com l'Índia i el sud-est asiàtic sabem que també es basaven en la compressió de l'aire per produir energia. Aquests avenços, sens dubte, van contribuir que la massa cerebral s'engrandís i els éssers fossin més resistent a l'evolució de l'espècie fins als nostres dies.

Avui en dia fem múltiples accions quotidianes sense ser conscients del consum energètic que hi ha darrere: agafem el comandament i encenem el televisor; arribem a la cotxera i arrenquem l'autobús; mirem al marcador electrònic el temps que queda perquè acabi el partit; traiem el telèfon mòbil de la butxaca per trucar i avisar que arribem tard... Aquest consum té un alt cost tant econòmic com mediambiental i social, i cal un ús més racional de l'energia, prioritzant-ne aquelles modalitats no contaminants i renovables.

Encara que pugui semblar una obvietat, cal dir que a la nostra societat no tothom té el mateix accés a una energia assequible i no contaminant. Aquest fet és més cru encara a les llars, empreses i transports dels països en vies de desenvolupa-

ment. A Catalunya, la pobresa energètica és un fet que cada dia afecta més i més famílies. L'accés universal a l'energia neta és un eix fonamental en la transició cap a un nou model energètic sostenible, respectuós amb l'entorn i que permeti un desenvolupament sostenible a tots els països creant societats més justes on es millori la qualitat de vida de la població més pobre.

Per tant, actualment ens trobem davant dos grans reptes: la generació d'energia a partir de fonts renovables, i satisfer la demanda creixent, tant de les nostres economies perquè siguin competitives, com la dels països en vies de desenvolupament.

L'ús d'energies contaminants afecta greument la salut de treballadors i treballadores, fa que les empreses siguin menys eficients i competitives i danya la qualitat de l'aire, del sòl, de rius i mars i de tot el conjunt dels ecosistemes que ens envolten. Cal posar cura en sectors especialment contaminants com l'extractiu, el nuclear, el transport de persones i mercaderies per terra, mar i aire, i crear plans d'eficiència energètica per a ells.

L'eficiència energètica en molts sectors d'activitat, com l'aclimatació, l'edificació, el transport i la generació d'energia de fonts d'origen renovable, creen comunitats més sostenibles i inclusives i reforcen la resiliència de molts sectors d'ocupació i territoris davant les conseqüències del canvi climàtic.

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Apostar per energies netes i vehicles no contaminants.
- Vetllar per un bon manteniment i conservació dels edificis tant públics com privats i incorporar-hi mesures d'estalvi energètic.
- Exigeix una economia descarbonitzada i baixa en emissions, prioritant l'ús de productes i serveis que hi apostin.
- Combatre la desigualtat social que genera situacions de pobresa energètica i pèrdua d'oportunitats.
- Reivindicar que el sistema tributari ha d'incentivar una economia baixa en carboni, que permeti internalitzar els costos ambientals en l'ús de l'energia i en les activitats econòmiques que generin gasos amb efecte d'hivernacle.
- Lluitar per facilitar i abaratir la instal·lació d'equips de generació distribuïda, convertint la ciutadania en productors i consumidors d'energia.
- Demanar les administracions incorporin en els plecs de contractació i compra pública criteris i clàusules de reducció d'emissions, baix consum, estalvi.
- Garantir l'eficiència energètica en tots els edificis, especialment els públics.
- Reclamar als ens públics que s'aprofitin les aigües pluvials per al rec de parcs i jardins i la neteja viària.
- Promou el canvi en alguns hàbits de consum i la consciència «verda» de la població; és determinant perquè fer un consum més responsable redueix el consum d'energia i les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Invertir en eficiència energètica en tots els processos.
- Introduir les «compres verdes» dins dels plans de compra de les empreses i seccions sindicals, i promoure-les entre el seu personal.
- Desconnectar tots els equips no operatius en acabar la jornada laboral.
- Afavorir les energies renovables i les noves tecnologies sostenibles en els processos d'R+D+I que afavoreixen la generació de llocs de treball de qualitat.
- Posar les persones al centre de tota estratègia de transició energètica de les empreses i crear plans sectorials.
- Formar treballadores i treballadors per a millorar l'eficiència energètica als centres de treball.
- Exigir una transició justa que garanteixi un tractament equitatiu i solidari per a totes les persones i els territoris més vulnerables.
- Vetllar perquè el Pacte Nacional per la Transició Energètica a Catalunya es compleixi i esdevingui un pacte social d'Estat consensuat i fruit d'un procés de concertació, amb mesures de suport de polítiques industrials, una protecció social específica, inversions públiques per reactivar l'economia de zones afectades i facilitar l'adequació de la formació i capacitació de treballadores i treballadors.
- Apostar per l'accés a internet a tot el territori per evitar el despoblament de zones rurals.
- Exigir al Govern de la Generalitat el compromís i la dotació pressupostària necessària per impulsar les mesures acordades a la Taula del Sector de la Mobilitat i l'Automoció.
- Treballar des de la Mesa de la Indústria de la Construcció i des del conjunt del sector per tenir professionals formats en la construcció sostenible per aconseguir edificis neutres en carboni i eficients energèticament.

**MAY DAY
WORKERS
OF THE WORLD
UNITE**

TREBALL DIGNE I CREIXEMENT ECONÒMIC

L'any 1886 la Federació Estatinidenc del Treball convocava una vaga general a tot el país per exigir una jornada laboral de vuit hores en tots els sectors productius. Una llei reconeixia aquest dret als treballadors i treballadores de les oficines federals i d'obres públiques, però no als sectors industrials i manufacturats. La vaga va mobilitzar 350.000 persones a tot el país, però va tenir el seu epicentre a la ciutat de Chicago, on els operaris tenien jornades de fins a catorze hores.

Les protestes s'havien iniciat l'1 de maig i van arribar al seu punt àlgid durant la manifestació convocada, el dia 4, al parc d'Haymarket, on es van aplegar unes 20.000 persones. Durant el discurs de l'anarquista Samuel Fielden, un desconegut va llençar una bomba contra la policia; un agent va resultar mort i 60 més ferits. Immediatament, les autoritats van ordenar obrir el foc contra la multitud i el balanç final després d'hores de pànic i caos va ser de 38 obrers morts i centenars de ferits. L'any següent, diversos líders sindicals implicats en les protestes van ser condemnats a mort i penjats a la forca. A totes les víctimes d'aquestes protestes se'ls coneix com «els màrtirs de Chicago», i en record seu, cada any, arreu del món, els treballadors i treballadores, surten al carrer per commemorar el primer de maig com el Dia del Treball.

Avui en dia, 2.000 milions de treballadores i treballadors tenen feines informals i representen el 61% de la força laboral mundial;

aquestes persones que treballen per compte propi, no tenen cap garantia social ni econòmica. Així mateix, 168 milions d'infants, en lloc d'anar a l'escola i jugar, es veuen obligats a treballar per tal de subsistir, i 24,9 milions de persones són víctimes del treball forçós.

Si les anteriors dades no ens han fet reflexionar prou, podem afegir que 6.400 persones moren diàriament en accidents laborals i que, de nou, les dones són la baula més feble del sistema laboral i que, entre altres discriminacions, cobren el 23% menys que els homes.

La pandèmia de la covid-19, segons l'Organització Internacional del Treball (OIT), ha provocat la pèrdua de 400 milions de llocs de treball al món durant el primer semestre de 2020. L'OIT també alerta que aquesta crisi afecta d'una manera desproporcionada les dones treballadores i que hi ha el risc que es retrocedeixi respecte a alguns dels avenços assolits en les últimes dècades i que s'incrementin les desigualtats de gènere en el mercat laboral. L'organització també mostra la seva preocupació per la salut de les dones, ja que aquestes són la principal força de treball en el sector sanitari i de cures.

Aconseguir un nivell de vida adient és un dret humà i la base de les societats democràtiques, però el creixement econòmic desigual i la taxa insuficient de creació d'ocupació ofereixen a treballadors i treballadores feines de poca qualitat i explotacions de tota mena, i

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Revisar els nostres hàbits de consum i practicar un consum responsable comprant productes de proximitat i de comerç just.
- Lluitar contra la bretxa salarial, reivindicant la igualtat de condicions salarials i contractuals entre dones i homes.
- Practicar un turisme responsable amb destinacions que busquen minimitzar els impactes negatius a l'ecosistema, l'economia, la societat i la cultura del lloc de destí.
- Unir-te a un sindicat i denunciar qualsevol mena d'explotació laboral.
- Denunciar qualsevol activitat que posi en risc la vida i salut de les persones.
- Comprovar l'origen i fabricació dels productes que adquirim prioritzant els que siguin respectuosos amb els drets laborals i el medi ambient.
- Prioritzar aquells productes i serveis que siguin d'economia circular.
- No utilitzar serveis que provoquen la precarietat laboral.
- Comprar al comerç del barri; un comerç viu humanitza les ciutats, les fa més segures i millora la qualitat de vida del veïnat.
- Exigir que les administracions facin una contractació responsable.
- Informa't sobre aquelles empreses que utilitzen criatures com a força de treball i denuncia-ho; darrere de grans marques hi pot haver explotació en països tercers.
- Educar la canalla en la responsabilitat en el consum.
- Apostar pel tercer sector, cooperatives de consum i empreses socialment responsables.
- Vetllar per un accés igualitari a la formació professional trencant estereotips que condicionen l'accés a determinades formacions en funció del gènere.
- Reclamar unes institucions transparents; els diners públics han de garantir un repartiment equitatiu de riquesa i serveis, i la ciutadania ha de tenir la certesa que es fa el millor ús possible dels seus recursos.

això els nega el dret a compartir el progrés. La creació d'ocupacions productives i innovadores de qualitat garantint els drets laborals, estenent la protecció social i respectant el medi ambient i la salut de les persones és una obligació de totes les economies: el treball és un dret i no pot ser un privilegi.

Un creixement econòmic sostenible, sòlid i inclúsiu genera més recursos per crear més llocs de treball digne i enforteix el futur de la humanitat. Per seguir el ritme de creixement de la població, cal crear, d'aquí a 2030, 600 milions de llocs de treball: 40 milions cada any.

Avui, amb l'extensió de la precarietat i l'explotació laboral, tenir una feina ja no és garantia de tenir una vida digna, i massa sovint és insuficient per cobrir les despeses bàsiques d'una família. La pandèmia de la covid-19 no ha fet més que agreujar la situació de moltes llars catalanes i es calcula que el 15% de les que hi tenen almenys una persona treballant, viuen sota el llindar de la pobresa.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Ser garant dels drets i deures de tots els treballadors i treballadores, també dels qui desenvolupen les seves tasques en empreses subcontractades o a través d'empreses de treball temporal.
- Treballar activament des dels comitès d'empresa, delegats i delegades de personal i direccions per garantir el compliment dels acords.
- Constituir comissions de prevenció de riscos laborals, medi ambient, formació i no discriminació.
- Defensar escrupolosament totes les conductes antisindicals.
- Vetllar per una igualtat de tracte i no discriminació, independentment de l'origen de les persones.
- Ser inflexibles en la discriminació salarial.
- Fer un seguiment i defensa de les condicions de treball del personal que l'empresa pugui tenir en països tercers.
- Promoure un entorn de treball segur i saludable i sense riscos.
- Participar en la formació professional dual, proporcionant als joves les eines necessàries per incorporar-se al món laboral amb garanties.

INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I INFRAESTRUCTURES

Apreset, aspi, batan, bitlla, brocat, calandra, canemàs, cardar, debanadora, denier, escarabat, floca, filador/a, guiafils, llançadora, lliç, manuaire, metxa, nuador, ordit, paradora, retorcedora, tissatge... Moltes d'aquestes paraules, avui, són desconegudes per a nosaltres, però formen part del vocabulari de tots aquells homes i dones que cap a mitjans del segle XIX omplien les fàbriques del sector tèxtil del Vallès.

La màquina de vapor va transformar la manera de treballar d'aquesta indústria, i amb la primera màquina de filar, que va arribar a Terrassa l'any 1832, i el teler Jacquard, l'any 1845, el sector tèxtil vallesà va agafar un nou impuls amb la creació de noves fàbriques, conegudes amb el nom de *vapor* fent referència a la tecnologia que impulsava la maquinària necessària per confeccionar roba. Amb l'arribada del tren a Terrassa, l'any 1856, aquesta indústria va agafar un paper predominant marcant el caràcter, la cultura, l'arquitectura, les tradicions i l'economia de la comarca. Amb aquest nou mitjà de locomoció era molt més senzill i econòmic fer arribar el carbó i les matèries primeres així com donar sortida als productes manufacturats. L'expansió de les fàbriques va ser tan gran que fins i tot va provocar, l'any 1876, l'enderroc de les muralles que envoltaven la ciutat.

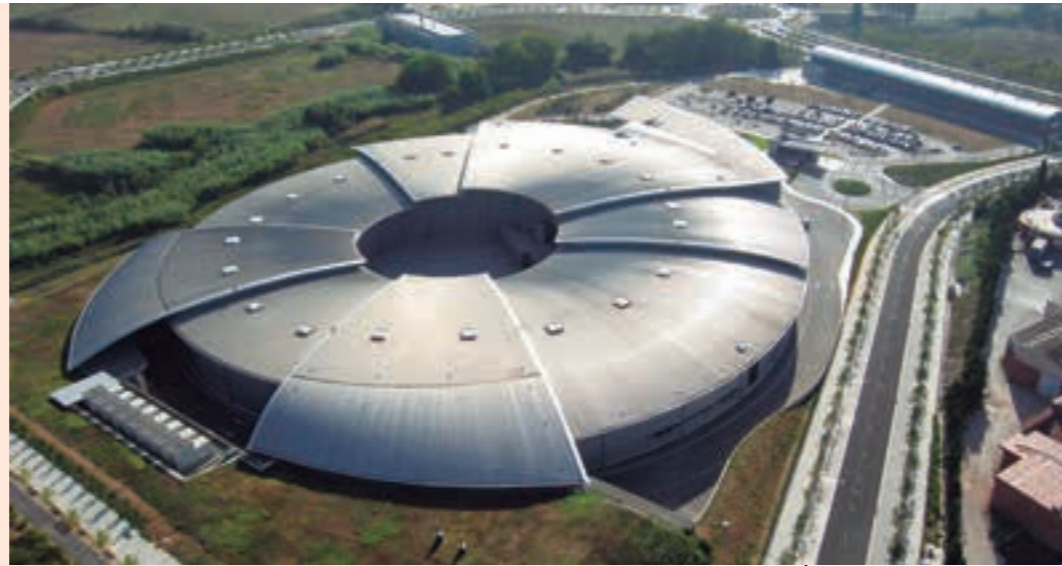
Avui, poc ens queda d'aquest passat industrial lligat a aquest sector, i la confecció de teixits s'ha desplaçat a altres punts del món. Però no només trobem la seva petjada a Terrassa; a Sabadell, coneguda com «la Manchester catalana», a Mollet del Vallès, a Granollers i a Parets del Vallès, entre altres, encara hi podem veure les altes xemeneies i els antics vapors que ens recorden l'esplendor tèxtil de les dues comarques vallesanes durant el XIX. La indústria, la innovació i les infraestructures es van donar les mans per impulsar el desenvolupament econòmic de la zona.

Avui, les infraestructures i les noves tecnologies són fonamentals per obtenir un desenvolupament sostenible: empoderen les societats, fomenten l'estabilitat social i aconsegueixen ciutats més resistents al canvi climàtic. No obstant això, al món encara hi ha 2.600 milions de persones que no tenen electricitat a les seves comunitats, el 16% de la població no té accés a la telefonia mòbil i 4.000 milions no en tenen a internet; el 90% d'aquestes persones en troben en països en vies de desenvolupament.

En molts països africans, les limitacions en infraestructures afecten aproximadament la productivitat del 40% de les empreses. El sector manufacturer ocupa 500 milions

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Reclamar una transició justa, amb mesures de suport industrial, protecció social i inversions públiques en zones afectades per la falta d'oportunitats laborals.
- Reivindicar un canvi en el model productiu que deixi enrere la industrialització de baixa qualitat i inverteixi en innovació, formació i coneixement.
- Consumir productes d'empreses que es comprometin amb el procés de transició ecològica, la descarbonització i adoptin els ODS amb actuacions concretes que millorin la vida de tothom.
- Adquirir productes manufacturats que s'hagin produït respectant els drets dels treballadors i treballadores i el medi ambient.
- Cedir aparells tecnològics que ja no fem servir a entitats que els reciclen i els donen un nou ús.
- Donar suport a les ONG que col·laboren en el desenvolupament econòmic dels països en vies de desenvolupament.
- Defensar una ocupació inclusiva i prioritzar aquelles empreses que donen feina a persones en risc d'exclusió social o laboral.
- Formar-se al llarg de tota la vida incorporant les noves tecnologies en l'aprenentatge per evitar la bretxa digital.
- Usar aparells de baix consum i revisar-ne el manteniment de forma periòdica.

- Incorporar les energies netes a les nostres llars i exigir-ne l'ús en edificis públics.
- Exigir unes infraestructures que reequilibrin el territori sense malmetre el medi ambient.
- Vetllar perquè el sistema educatiu porti coneixement efectiu i profund de terceres llengües i que els prepari davant de la innovació tecnològica mitjançant capacitats CTEM (ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques).
- Demanar a les administracions que facin una compra pública innovadora (CPI).
- Treballar per articular mecanismes de lluita contra la desigualtat d'aquelles persones expulsades del mercat laboral a causa de la impossibilitat d'adaptar-se als canvis tecnològics.
- Actuar enfront dels efectes negatius de la digitalització, demanant la millora de la formació (professional, contínua, ocupacional i reglada) per fer front als canvis.

de persones arreu del món i per cada lloc de treball en aquest sector se'n creen 2,2 en altres, esdevenint un important impulsor del desenvolupament econòmic i de l'ocupació. Però als països en vies de desenvolupament, la indústria genera molt poc valor afegit —en els països menys desenvolupats és de 100 euros mentre que a Europa i a Amèrica del Nord és de més de 4.500 euros. La incorporació de la tecnologia i d'internet

l'augmentaria, tot i que cal tenir en compte l'impacte que tindria sobre l'ocupació. Per reduir-ne els efectes negatius, cal promoure la formació dels treballadors i treballadores.

El progrés tecnològic proporciona infraestructures resilients i condueix a la industrialització eficaç, augmenta els recursos i l'eficiència energètica per assolir la sostenibilitat de les comunitats i del planeta.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Participar en el Pacte d'Indústria Territorial de la nostra àrea. Ser proactiu i aportar idees, propostes i treballar per la seva implementació.
- Exigir una aposta clara de les administracions públiques en el canvi de model productiu, per afavorir l'atracció d'inversions en R+D+I.
- Mantenir-nos fermes en la defensa de les condicions laborals i els llocs de treball perquè la transició de model productiu i tecnològic sigui socialment responsable.
- Reclamar una transició justa, per això exigim, amb mesures de suport a les polítiques industrials, una protecció social específica, inversions públiques per reactivar l'economia de zones afectades i facilitar l'adequació de la formació i capacitat de treballadores i treballadors.
- Demanar inversions públiques en infraestructures claus per millorar la competitivitat de la indústria.
- Lluitar per inversions en sectors generadors d'ocupació que redueixin l'impacte de les activitats productives en el medi ambient garantint la qualitat de l'ocupació i els drets laborals.
- Establir en la negociació col·lectiva clàusules que garanteixin, d'una banda, la competitivitat de l'empresa, però de l'altra el més important: la cohesió social i el futur laboral necessaris per mantenir i millorar les condicions de treball.
- Estar amatents per tal de garantir que qualsevol canvi que es realitzi a l'empresa sigui sostenible i no malmeti el medi ambient.
- Apostar per processos de digitalització que s'implementin amb mesures que redueixin els impactes negatius sobre les condicions de treball i el volum d'ocupació.

10

REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS

Al Paraguai expliquen una antiga llegenda guaraní, que diu així: «Els homes estaven tan capficats en les seves coses que no tenien temps de conversar i estar els uns pels altres. Un dia, Yací, que era la lluna, va baixar a la terra acompanyada d'Araí, un núvol. Les dues van adoptar l'aspecte d'unes noies boniques i passejaven per caminols entre salzes, cedres i palmeres. De sobte, un jaguar les va assetjar; quan estava a punt de clavar les urpes a les noies, una fletxa va travessar el cor de la bèstia. Yací i Araí, esporuguides, no acabaven d'entendre què passava, quan un vell caçador les va saludar amistosament des de la llunyania mentre se n'anava en silenci. Aquella nit, mentre dormia plàcidament a la seva hamaca, Yací i Araí se li van aparèixer en somnis tot indicant-li que l'endemà trobaria a la porta de casa seva una planta nova i desconeguda anomenada caá que tenia la propietat d'apropar els cors dels homes. Tal dit i tal fet, al matí el vell caçador va trobar una planta, en va moldre i torrar les fulles i va preparar-ne una infusió. La va col·locar dins d'una carabassa buida i va beure'n a través d'una canyeta; era tan exquisida que la va compartir amb els seus veïns. A partir d'aquell moment, els homes, entre mate i mate, van començar a compartir les estones, van ajudar-se i mai més van voler estar sols».

Compartir, ajudar-se, empatitzar i col·laborar són les quatre fórmules que ens proposa aquesta llegenda que ens poden portar a

reduir les desigualtats. Les desigualtats són causades per diversos factors; entre les més usuals trobem les raons econòmiques, la discapacitat, la salut (el VIH, per exemple), l'edat, la immigració (origen racial/ètnic) o l'orientació sexual (persones LGTBIQ+).

L'any 2015, la meitat de la població tenia la mateixa riquesa que les 62 persones més riques del món, i la desigualtat dels ingressos entre els països en desenvolupament van augmentar un 11% entre el 1990 i el 2010; mentrestant, els paradisos fiscals amaguen 7,6 bilions de dòlars.

Malgrat que la diferència d'ingressos entre països s'ha pogut reduir, aquesta ha augmentat dins dels mateixos estats, i segueixen existint desigualtats i grans disparitats en l'accés als serveis sanitaris i educatius i a altres béns productius. El creixement econòmic no és suficient per reduir la pobresa si aquest no és inclusiu ni té en compte les tres dimensions del desenvolupament sostenible: econòmica, social i ambiental. Els diners que persones que han migrat envien a les seves famílies en països en vies de desenvolupament han augmentat un 51% en els darrers deu anys, i al 2017 van arribar 450.000 milions de dòlars, el triple del que suposa la cooperació internacional.

El treball digne, la seguretat al lloc de treball i la protecció social són eines bàsiques per fer minvar les desigualtats interiors per

raons de sexe, raça, discapacitat funcional, etc., amb especial atenció a les necessitats de les poblacions desfavorides i marginades.

Actualment, el 75% de la població es troba en societats on els ingressos es distribueixen de manera més desigual que en la dècada dels noranta i, de nou, les desigualtats afecten més les dones; aquestes tenen més probabilitats que els homes de viure per sota del 50% de l'ingrés mitjà.

A l'espai global s'han d'afavorir les exportacions dels països en desenvolupament, la seva

presència i poder de decisió al Fons Monetari Internacional (FMI) i disminuir el cost de transacció de les remeses de les persones emigrants, que en bona part són les que acaben garantint la subsistència de les seves famílies que romanen en els països d'origen.

A casa nostra, afavorir la inclusió social i laboral de les persones que es troben en estat de vulnerabilitat per qüestions de discapacitat i/o disfuncionalitat és una peça clau per assolir una societat més justa i cohesionada.

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Interioritzar la diferència. Apropa't sense por a qui percep com a «diferent».
- Utilitzar els serveis de la banca ètica.
- Contractar serveis i comprar productes d'empreses d'inserció social.
- Participar en iniciatives d'acollida de persones refugiades.
- Afavorir que tots els infants tinguin accés al lleure, a la sanitat i a l'educació en igualtat.
- Implica't en associacions que promouen la inclusió social dels menys afavorits.
- Denunciar qualsevol mena de discriminació i el dret a un lloc de treball en condicions de dignitat.
- Promoure l'equitat generacional en tots els àmbits de la nostra vida.
- Defensar la igualtat de tracte i d'oportunitats amb independència de l'origen de les persones.
- Reclamar polítiques de migració, de mobilitat i d'asil justes, així com vies segures i legals per a les persones que migren.
- Donar suport a les minories ètniques i acompanyar-les, si és necessari, en les dificultats que els puguin sorgir en el seu dia a dia.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Vetllar perquè es respecti la normativa de contractació de persones amb discapacitat.
- Incidir en els principis d'igualtat, equitat i no discriminació a través de la negociació col·lectiva.
- Dotar-nos d'eines que permetin aturar qualsevol actuació discriminatòria.
- Buscar mecanismes per garantir el lloc de feina a les persones amb discapacitat sobrevinguda.
- Lluitar contra l'estigma dins de l'àmbit laboral de les persones que pateixen VIH.
- Incloure una perspectiva de gènere en totes les polítiques i mesures dirigides a promoure la inserció de les persones amb discapacitat.
- Donar oportunitats a tots els grups d'edat, als joves i especialment a aquelles persones de més edat que poden aportar expertesa.
- Defensar la igualtat de tracte i d'oportunitats independentment de l'origen, religió, orientació sexual, etc.
- Formar el personal de l'empresa en actituds no discriminatòries.

CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES

Quan pensem en habitatges precaris i ciutats de-sestructurades i poc adaptades a les necessitats i als serveis bàsics de la gent solem pensar en les favelas brasileres o en cases atrotinades fetes de cartó, fusta, palla o planxes de ferro de llocs recòndits de l'Àfrica, de l'Amèrica llatina o d'Àsia. Però aquesta és una realitat no tan llunyana per a nosaltres. Laura de Andrés ens explica de manera fonamentada i concisa en els seus llibres *Barraques. La lluita invisible*, *Diaris del Somorrostro* i *Vides apuntalades* la realitat de la precarietat en què vivien milers de persones a la Barcelona dels anys cinquanta. Si bé és cert que avui en dia a casa nostra el barraquisme és residual, encara perduren molts habitatges sense unes condicions de seguretat i salubritat adequades.

A les grans ciutats trobem un «nou barraquisme» en forma de naus industrials i antics magatzems abandonats, com la que va patir un incendi a Badalona el mes de desembre de 2020, on malviuen centenars de persones sense cap mena de condicions de salubritat ni accés a aigua potable i electricitat. Tot i que s'ha avançat en construir unes poblacions més compactes, habitables i dotades dels serveis necessaris el camí per recórrer encara és llarg. Per això és important apostar per l'adequació dels edificis i els habitatges mitjançant la rehabilitació per fer-los més habitables i també més eficients energèticament.

Es calcula que 3.500 milions de persones, la meitat de la població mundial, viuen en ciutats; i la

xifra va creixent dia rere dia. Les ciutats d'avui són l'avantguarda humana, tenen capacitat d'impulsar el progrés social i econòmic, però també l'exclusió i la marginació. Que les ciutats estan farcides de nuclis de pobresa i exclusió és una realitat a què no podem girar l'esquena. Milers i milers de conciutadans i conciutadanes nostres viuen en situacions de misèria, pobresa energètica i, com sempre, les dones i els infants en són les principals víctimes, sovint invisibilitzades entre el tràfec de les grans ciutats. Una ciutadania compromesa, cohesionada i solidària és clau per tenir pobles i ciutats sostenibles.

El 3% del planeta l'ocupen les ciutats que representen entre el 60% i el 80% del consum d'energia, i generen el 75% de les emissions de carboni. El món ha experimentat un creixement urbà sense precedents que exigeix planificació i gestió perquè els espais urbans del món siguin més inclusius, segurs, resilents i sostenibles.

Són molts els problemes que apareixen perquè les ciutats siguin habitables i continuïn generant ocupació i riquesa sense pressionar la terra i els recursos: la mobilitat, l'especulació del preu del sòl, la manca d'habitatge i de serveis bàsics, l'atrotinament de les infraestructures, la recollida i la gestió segures dels residus... Així, ens trobem que més de la meitat de la població urbana mundial està exposada a nivells de contaminació de l'aire d'almenys 2,5 vegades superiors que els estàndards de seguretat.

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Reclamar mesures contra la gentrificació de les ciutats, regulant la pujada i els preus dels habitatges i el control de les llicències d'habitatges turístics.
- Demanar plans de reactivació territorials amb diversificació d'activitats econòmiques sostenibles per a la vertebració del territori i el desenvolupament rural.
- Caminar, anar en bicicleta i usar transport públic a les grans ciutats per no contribuir a augmentar les emissions i millorar la nostra salut.
- Usar iniciatives de *carsharing* (cotxe compartit) per als desplaçaments habituals dins de la ciutat.
- Fer que les 4 R (reduir, reutilitzar, reciclar i recuperar), siguin un hàbit en les nostres vides, usant adequadament els contenidors i els punts verds i deixalleries.
- Educar els infants en el respecte a l'entorn i fomentar que segueixin les 4 R en el seu dia a dia.
- Reivindicar un habitatge digne per a tothom.
- Demanar que es construeixi habitatge protegit i es fomenti el lloguer social.
- Adaptar els nostres habitatges perquè siguin uns espais sostenibles i resilients.
- Col·laborar amb la pacificació del trànsit.
- Participar en l'Agenda Urbana de Catalunya per aprofundir en plans transversals.
- Reivindicar polítiques adreçades a millorar i a fer més sostenibles pobles i ciutats, i que aquestes no deixin ningú enrere mitjançant una transició justa dels canvis.
- Exigir uns serveis públics de qualitat per a tothom.
- Fomentar l'associacionisme de tota mena per fer comunitats homogènies i solidàries.
- Defensar el dret a un habitatge digne per a tothom.
- Participar en accions de cura de parcs, jardins i de les zones verdes de les viles i ciutats.

Les ciutats han de racionalitzar els seus recursos i reduir la contaminació i la pobresa perquè siguin font d'oportunitats, facilitant l'accés als serveis bàsics com l'energia, l'habitatge i el transport. La creació d'oportunitats de treball digne és indispensable per al desenvolupament urbà sostenible. Si som capaços de desenvolupar un mercat laboral respectuós amb els treballadors i treballadores reduïrem la pobresa dins de les grans conurbacions d'arreu.

Com hem vist, una gran part de la població mundial viu en grans ciutats, però no hem d'oblidar aquells que en viuen fora. Tenir unes poblacions a l'entorn rural, amb un bon transport públic, amb accés a la banda ampla d'internet, dotades de serveis d'ensenyament i sanitaris necessaris, contribueix a enriquir el país, a diversificar les opcions d'oportunitats i garanteix tenir uns camps i boscos cuidats i productius que produeixin

aliments de proximitat per abastir les ciutats sense despeses energètiques supèrflues. Un país equilibrat és necessari per no excloure ningú, avançar socialment i tenir societats cohesionades i resilients.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Reclamar el desplegament de les infraestructures tecnològiques necessàries a preus assequibles a tot el territori.
- Participar des dels diferents sectors afectats en l'elaboració de l'Agenda Urbana de Catalunya.
- Elaborar i aplicar plans de mobilitat a les empreses, fomentant el vehicle compartit.
- Negociar l'arribada d'un transport públic respectuós amb el medi ambient per accedir a polígons i zones industrials amb horaris adequats als fluxos d'entrades i sortides laborals.
- Incentivar el teletreball voluntari dotant d'eines i mitjans els treballadors i treballadores per evitar desplaçaments innecessaris.
- Dignificar les zones de descans i accessos als centres de treball.
- Cercar estratègies perquè els treballadors i treballadores disposin d'habitatge digne i a uns preus assequibles.

12

CONSUM I PRODUCCIÓ RESPONSABLES

L'ovella pallaresa o xisqueta és una raça autòctona del Pirineu en perill d'extinció. Per tal de preservar-ne la continuïtat, s'ha creat al seu voltant un model d'economia social exitós que en preserva la subsistència i ofereix oportunitats de treball digne als habitants del Pallars Sobirà. Aquest projecte de dinamització local té el seu epicentre a la població de Rialp, hi trobem l'Obrador Xisqueta, una associació sense afany de lucre que promou i vetlla per la comercialització justa de la llana de les ovelles xisquetes.

El col·lectiu organitza i dona suport als pastors i pastores que pasturen els ramats pels prats pallaresos, també controlen tot el cicle de la llana, des de l'esquila fins a la comercialització passant per la filatura, el tenyit amb tints naturals, el disseny dels models i la manufactura que realitzen artesanes de la zona o petits obradors tèxtils socialment responsables. Però la feina de Xisqueta no acaba en l'elaboració de jerseis i complements d'alta qualitat i innovadors, sinó que també fomenta la implicació de diferents sectors del territori; així doncs, han teixit aliances amb els hotelers de les comarques pirinenques que ofereixen als seus clients l'oportunitat de dormir a l'Habitació Xisqueta, una cambra amb una gran presència de productes elaborats amb aquesta llana. Paral·lelament, l'associació també ofereix tallers de cap de setmana on podem aprendre a teixir, esquilar ovelles, tenyir llana, etc., tot promovent un

turisme de lleure respectuós amb el territori. Quan comprem aquest tipus de productes no només gaudim d'unes peces artesanals, úniques i de qualitat, sinó que també aportem el nostre granet de sorra per tal que territoris rurals mantinguin la seva població, fomentem una ocupació digna per als seus habitants, ajudem a mantenir les infraestructures i la biodiversitat, som respectuosos amb el medi ambient i ajudem a frenar el canvi climàtic.

Es preveu que l'any 2050 la població mundial pot arribar als 9.600 habitants; si fos així, caldrien tres planetes per subministrar la demanda de recursos si seguim consumint al ritme i de la manera actuals. L'ésser humà utilitza gairebé un terç de les terres disponibles per proveir-se d'aliments, llavors, fibres, fusta, energia i cobrir les necessitats derivades del creixement de la població. Però és impossible mantenir uns nivells de temperatura segurs si no hi ha, també, una transformació del model basat en l'economia circular, la producció responsable d'aliments i un canvi en la gestió dels sòls i les terres del planeta: cal produir més i millors coses amb menys recursos, i lluitar contra la degradació i la contaminació per assolir una millor qualitat de vida per a tothom.

Ahora, quan consumim hem de ser conscients que els nostres hàbits de compra i consum tenen un cost ambiental —ja que

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Lluitar per construir un model més sostenible que no deixi ningú enrere afavorint la transició justa.
- Fomentar la necessària i urgent transició cap a un nou model d'economia circular que estableixi noves formes de producció i un ús racional.
- Comprar productes de proximitat i a granel per estalviar envasos innecessaris.
- Per anar a comprar, usar cabassos de vímet, bosses de roba o carrets de la compra, així com carmanyoles i recipients reutilitzables per evitar i reduir les bosses de plàstic.
- Planificar les compres i fer una llista amb allò que realment necessitem per evitar el malbaratament de productes i estalviar diners i energia. Som el que mengem, però també el que llencem.
- Educar els nens i nenes en la responsabilitat de la compra de les llars.
- Abans de comprar un producte nou, explorem possibilitats de lloguer o préstec.
- Buscar en el teu barri o població un banc del temps i participar-hi; estalviarem diners, despeses energètiques, consums innecessaris, farem noves coneixences i cohesionarem la comunitat.
- Conscienciar el teu entorn que som actors principals en la transició cap a un canvi en els béns i la forma de consumir, per tal i de ser actius.
- Defensar la mobilitat com a dret bàsic de les persones que ha d'estar a l'abast de tothom.
- Reivindicar la importància de la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle.
- Posar en valor la necessitat d'aplicar plans específics per al manteniment, conservació i actualització del patrimoni immobiliari de Catalunya.
- Incorporar criteris d'estalvi energètic quan comprem o remodelem els nostres habitatges per fer-los més sostenibles.
- Promoure una consciència verda.

hi ha pràctiques agrícoles que degraden els sòls— però també social i econòmic. Les llars consumeixen el 29% de l'energia mundial, i contribueixen al 21% de les emissions de CO₂; petits gestos com usar bombetes de baix consum ens ajudarien a estalviar 120.000 milions de dòlars anuals. Apostar per les energies renovables, que l'any 2015 van arribar a representar el 17,5% del consum mundial, també és una pràctica que ens ajudarà a frenar la degradació del planeta.

Cal una ciutadania responsable, reflexiva i crítica en el consum, per això informar-se i escollir a través de l'etiquetatge i les normes d'ús és imprescindible per fer societats més cohesionades, saludables, solidàries i sostenibles.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Negociar i desenvolupar plans d'acció per incorporar una economia circular a les empreses.
- Promoure una borsa d'intercanvi de petits objectes o serveis entre el personal de l'empresa.
- Sensibilitzar els treballadors i treballadores sobre la necessitat d'un consum responsable tant dins com fora de l'empresa.
- Formar els treballadors i treballadores al llarg de tota la seva vida professional perquè adquireixin noves competències que els permeti garantir l'ocupabilitat davant dels canvis i garantir una transició justa cap a un model social i productiu més sostenible.
- Garantir que els consums i matèries primeres provinquin de fonts sostenibles acreditades.
- Crear la figura del delegat o delegada de medi ambient, que contribuirà de forma activa en la transició cap a un nou model més sostenible.
- Incorporar criteris de sostenibilitat al llarg de tota la cadena de valor (producció, subministrament, transformació i compravenda).
- Potenciar el vehicle compartit tant per a l'accés al lloc de feina com pels desplaçaments derivats d'aquesta.

ACCIÓ PEL CLIMA

Us convidem a tancar els ulls i a pensar aquella cançó de Joan Manuel Serrat, *Pare*, escrita a principis dels anys setanta i que avui és més vigent que mai. Recordem-la:

Pare, digueu-me què li han fet al riu que ja no canta.

Rellisca com un barb mort sota un pam d'escuma blanca. Pare, que el riu ja no és el riu. Pare, abans que torni l'estiu, amagui tot el que és viu.

Pare, digueu-me què li han fet al bosc que no hi han arbres. A l'hivern no tindrem foc ni a l'estiu lloc on aturar-nos. Pare, que el bosc ja no és el bosc. Pare, abans que no es faci fosc ompliu de vida el rebost.

Sense llenya i sense peixos, pare, ens caldrà cremar la barca. Llaurar el blat entre les runes, pare, i tancar amb tres panys la casa i dèieu vostè.

Pare, si no hi han pins no es fan pinyons ni cucs, ni ocells. Pare, on no hi han flors no es fan abelles, cera, ni mel.

Pare, que el camp ja no és el camp. Pare, el cel avui plourà sang.

El vent ho canta plorant. Pare, ja són aquí, monstres de carn amb cucs de ferro. Pare, no, no tingueu por, digueu que no, que jo us espero.

Pare, que estan matant la Terra. Pare, deixeu de plorar que ens han declarat la guerra.

Potser alguns van pensar que aquesta lletra era catastrofista; la realitat ens diu que no, fins i tot hi ha qui diu que es queda curta. El continent africà és el continent que menys CO₂ produeix i ens trobem en la paradoxa que serà el més castigat per aquest canvi: es calcula que l'any 2100 la seva temperatura augmentarà 1,5 vegades més ràpid que a la resta del planeta. Un grau més elevat d'escalfament del planeta condueix a condicions climàtiques més adverses, fa minvar la disponibilitat de l'aigua dolça i obre la porta a migracions no desitjades i a conflictes. El món viu per sobre de les seves possibilitats, algunes àrees ja pateixen el canvi climàtic i, de fet, a hores d'ara, ja es parla d'emergència climàtica.

L'any 2015, 500 milions de persones viuen en zones que havien patit desertització; entre els anys 1980 i el 2000 les noves àrees del planeta que pateixen sequera han augmentat a raó d'un 1% cada any i la progressió segueix empitjorant el panorama mundial. A més a més, el canvi

climàtic afecta els quatre pilars de la seguretat alimentària: la disponibilitat (rendiment i producció), l'accés (preus i capacitat per obtenir aliments), la utilització (nutrició i preparació d'aliments) i l'estabilitat (alteracions de la disponibilitat). Això posa en risc la supervivència de milions de persones i espècies del planeta.

Les conseqüències del canvi climàtic ja són una evidència i cal adaptar-nos per pal·liar-les. L'objectiu de posar fre al canvi climàtic interpel·la a tothom. L'adopció d'iniciatives coordinades per fer-hi front i adaptar-nos a les seves conseqüències pot suposar la millora simul-

tània de la terra, la seguretat alimentària i la nutrició, a més d'ajudar a posar fi a la fam i a les desigualtats. El 28 de maig de 2019 a casa nostra vam entrar en l'anomenat deute ecològic. Això representa dos mesos abans que la mitjana mundial. Cada europeu genera 487 quilos de residus a l'any; d'aquests, un 56% va directament als abocadors sense cap mena de tractament. Si entre tots i totes féssim l'esforç de reduir, reciclar, reutilitzar i recuperar els residus, es frenarien les emissions de CO₂, hi hauria un estalvi energètic, econòmic i social i protegiríem el medi ambient i la salut i benestar de les persones.

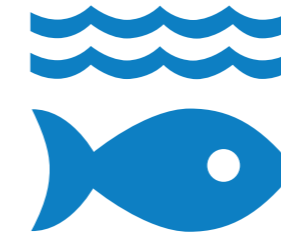

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Usar tendals, ventilar i aïllar tèrmicament els habitatges per a una millor climatització.
- Evitar la utilització de productes i aparells que contenen agents contaminants, com el CFC, presents en aerosols, refrigeradors i aparells d'aire condicionat, i els DEQ (disruptors endocrins) que trobem en lubricants, pesticides, insecticides, dissolvents, etc.
- Caminar en trajectes curts i agafar transport públic col·lectiu per a desplaçaments més llargs.
- Comprar aparells energèticament eficients i usar energies renovables.
- Reduir els residus, reutilitzar i reciclar com un hàbit de vida.
- Classificar correctament les deixalles, posar-les al contenidor que els correspon i portar a la deixalleria allò que no en tingui un d'específic.
- Recollir les deixalles que trobem pel camí quan sortim al bosc.
- Posar al centre de les nostres vides criteris de sostenibilitat i cura del medi ambient.
- Fer un ús responsable dels aparells de refrigeració tant a l'estiu com a l'hivern.
- Participar en activitats de voluntariat mediambiental: plantant cinc arbres fem que, al llarg de la seva vida, absorbeixin fins a una tona de CO₂.
- Lluitar des d'entitats que donin suport a un marc legislatiu adient per incrementar i fomentar l'ús d'energies renovables netes amb el medi ambient.
- Exigir un transport públic eficient, net, segur i amb freqüències adaptades a la mobilitat necessària de la població.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Vetllar per la reducció d'emissions amb processos més eficients.
- Controlar les condicions de temperatura de l'aire i d'humitat relativa dels centres de treball.
- Incorporar mesures relatives al canvi climàtic en les polítiques, estratègies i plans de desenvolupament.
- Promoure mecanismes per augmentar la capacitat de planificar i gestionar eficaçment els usos energètics i les compres de l'empresa.
- Incloure en els convenis col·lectius clàusules específiques de medi ambient formulant mesures per millorar el rendiment ambiental de les empreses.
- Fomentar l'ús del vehicle compartit per als desplaçaments al centre de treball.
- Adquirir una flota de vehicles poc contaminants compartits, si és possible, amb altres empreses del voltant.
- Evitar viatges innecessaris incorporant les noves tecnologies en el dia a dia de l'empresa.
- Obrir una bústia als treballadors i treballadores perquè puguin suggerir mesures per pal·liar el canvi climàtic.
- Dotar la delegada o delegat mediambiental de la formació, crèdit horari i eines necessàries per a dur a terme la seva tasca.
- Incorporar mecanismes de control i regulació del teletreball i implementar-lo com una manera de contribuir a evitar el canvi climàtic.

VIDA SUBMARINA

L'estiu del 2020, ha sigut diferent dels anteriors per a molts de nosaltres. Les conseqüències de la síndrome de la covid-19 han modificat els nostres hàbits de vida i això s'ha vist reflectit en la natura i en el comportament de moltes espècies d'animals. Porcs senglars passejant per vies urbanes, ocells que reflen com mai a tots els racons de pobles i ciutats i tortugues babaues (caretta-caretta) niant a platges del litoral català com no s'havia vist mai. Si bé en els darrers anys algunes d'aquestes tortugues ja havien triat les costes catalanes per fer la posta d'ous, no és un fet gaire freqüent, ja que aquesta espècie prefereix la riba sud de la Mediterrània, que té aigües més càlides. Castelldefels, la Pineda de Salou, la platja de Sa Mesquida a Menorca i, per primera vegada, la platja de la Mar Bella de Barcelona han estat els llocs escollits per aquesta espècie de tortuga, que pot arribar a fer 1,25 metres i pesar fins a més de cent quilos.

Els científics atribueixen aquesta posta excepcional principalment a tres factors: per una banda, a la poca pressió que els humans hem exercit a les platges i el litoral a causa de les restriccions dictaminades per prevenir que la covid-19 s'encomanés entre la població, i per l'altra, a l'escalfament global del planeta i a l'augment de la temperatura de mars i oceans i, finalment, a les polítiques de preservació i recuperació del litoral i de les zones dunars.

En tots els casos, una vegada detectats els ous d'aquestes tortugues, la Xarxa de Rescat de

Fauna Marina de la Generalitat (XRFM), juntament amb tècnics del Centre de Recuperació d'Animals Marins (CRAM), entitats i associacions mediambientalistes es van fer càrrec de protegir els nius dels curiosos i d'oferir unes condicions òptimes perquè l'eclosió es realitzés amb èxit. En el cas de Barcelona, es va fer una crida per trobar persones voluntàries per fer les tasques de vigilància que va tenir un gran èxit, amb més de 1.500 persones disposades a donar un cop de mà perquè les tortuguetes naixessin sense cap entrebanc.

Els oceans i els mars tenen un potencial enorme per alimentar els quasi 10.000 milions de persones que poblaran la Terra el 2050. Garantir la diversitat d'espècies és molt important per al bon funcionament de la cadena tròfica i garantir-nos aliments.

Per a la preservació del funcionament natural de l'ecosistema marí, els seus recursos i la reducció de la sobreexplotació pesquera, és fonamental una gestió prudent que respecti el medi i els treballadors i treballadores que ho fan possible. Donar més accés als recursos a les comunitats pesqueres i a les preses de decisió és compartir la riquesa del mar de manera més equitativa, reduir la migració urbana i preservar la vitalitat marítima.

La pesca tradicional respecta l'ecosistema, aporta aliments de qualitat i saludables, i suposa el manteniment de llocs de treball dignes.

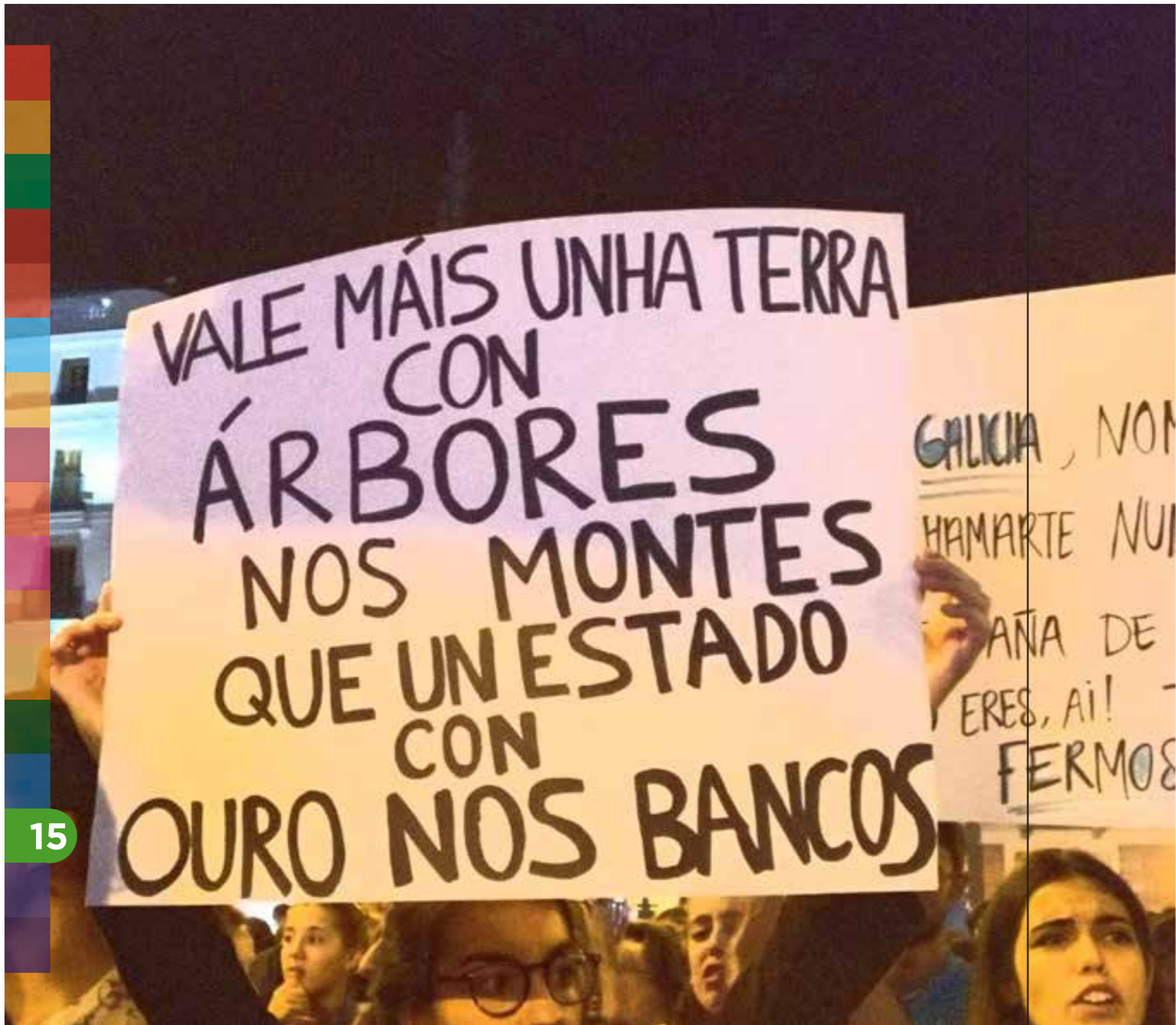
Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Evitar usar bosses i estris de plàstic d'un sol ús.
- Respectar les zones humides i les de reproducció d'espècies no destorbant els animals que hi estan nidificant.
- No comprar corall ni espècies protegides i denunciar-ne la venda.
- Respectar les platges i evitar que els residus vagin a la mar.
- No usar el clavegueram com a cubell de la brossa. Reciclem en lloc de llençar les coses pel vàter.
- Apostar pels productes que es conreen als nostres deltes; tindrem productes de qualitat i donarem suport a qui en té cura i hi manté la vida i la biodiversitat.
- No abandonar mai espècies no autòctones als nostres rius i mars. Les espècies invasores danyen enormement els ecosistemes i la biodiversitat, sovint de manera irremediable.
- Contribuir a la dissociació del creixement econòmic de la degradació mediambiental i la generació de residus, promovent un consum responsable i sostenible.
- Consumir espècies marines autòctones i de pescadors i pescadores locals o productes certificats com a pesca sostenible certificada (MSC).
- Prioritzar el peix de llotges de casa nostra.
- Participar en campanyes de neteja de rius i litoral i de preservació de la flora i la fauna marines.
- Quan anem a la platja, dediquem una estona a recollir deixalles que trobem per la sorra.
- Practicar activitats de pescaturisme algun cap de setmana o durant les vacances.
- Denunciar la pesca intensiva que malmet el fons marí.
- Reclamar que es respecti el cabal ecològic dels rius.
- Donar suport a entitats ambientalistes que preserven els rius, mars i oceans.
- Exigir a les administracions infraestructures i accions sancionadores per garantir la depuració de totes les aigües que es vessen a rius i mars, especialment les industrials.
- Educar als infants en el respecte a la natura.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Invertir en R+D+I per tenir sempre els millors mètodes possibles de depuració de les aigües.
- Planificar polítiques d'estalvi d'aigua i respectuoses amb el medi ambient.
- Fomentar l'ús d'embolcalls sostenibles i substituir els plàstics en els processos productius quan sigui possible.
- Apostar per una visió integral de la comissió de medi ambient, mirant més enllà de la nostra pròpia empresa.
- Incorporar peixos de proximitat i productes certificats com a pesca sostenible (MSC) en els àpats oferts en menjadors i cantines.
- Col·laborar en campanyes de neteja de rius i del litoral propers a l'empresa.
- Promoure campanyes contra la tinença d'animals exòtics i el seu abandonament.
- Donar suport als pescadors i pescadores de ports propers, mitjançant intercanvis d'experiències i fomentant el coneixement entre les treballadores i treballadors de l'empresa i les llotges.

VIDA TERRESTRE

A Veneçuela contem que en temps antics des de Caracas es podia veure la mar, ja que era una enorme planura, però els habitants de la regió vivien d'esquena a la natura i la malmetien constantment. La deessa del mar estava enfurismada i va provocar una gran onada que es va precipitar contra la població. La gent, desesperada i espantada, implorava perdó de genolls. Just quan l'onada els queia a sobre, la deessa va aturar-la i va convertir-la en pedra. Així naixia *Waraira Repano*, avui conegut com a Serranía del Àvila, la serralada que envolta la ciutat, i els seus habitants van aprendre a respectar i estimar la natura.

De llegendes com aquesta que ens recorden la necessitat de tenir cura de la natura en trobem moltes escampades per arreu del món i sembla que les hem oblidat completament. Segons la FAO (Organització de Nacions Unides per l'Alimentació i l'Agricultura), des de l'any 1990 s'han perdut 420 milions d'hectàrees de boscos a causa de la desforestació; malgrat això, la taxa de pèrdua de boscos ha disminuït considerablement. Durant els darrers cinc anys (2015-2020), la taxa anual de desforestació s'ha fixat en 10 milions d'hectàrees, la qual cosa és una disminució si tenim en compte que en l'anterior quinquenni va ser de 12 milions d'hectàrees.

En els darrers quaranta anys la població d'elefants africans ha disminuït un 70% i es-

tan en perill de desaparèixer. El tigre, el dracó de Komodo, el panda gegant, l'orangutan, el rinoceront de Sumatra, el jaguar, el goril·la, l'indri, la zebra de muntanya, l'ibis ermità, el guepard, el coala, l'equidna de morro llarg, l'ornitorrinc, el quetzal, l'ulabi bridada de cua unglada, el corb calb o el guacamai jacint també són espècies que es troben en greu perill d'extinció a causa, fonamentalment, de la caça furtiva i de la pressió que els humans exercim sobre la natura.

En els últims cinc-cents anys l'activitat humana ha causat l'extinció de 816 espècies. Només des del segle XVIII han desaparegut 103 espècies, una xifra cinquanta vegades superior al seu ritme natural d'extinció. Segons la Unió Mundial per a la Naturalesa (UICN), un de cada deu ocells i el 25% dels mamífers figuren en la llista vermella d'espècies amenaçades de desaparició, mentre que dos terços d'altres espècies també consten sota l'epígraf d'«en perill».

Els impactes intensius de l'agricultura, la sobreexplotació de l'aigua i l'actual sistema de producció d'aliments —que ha fet incrementar la població fins als 7.700 milions de persones— han agreujat l'erosió dels sòls i han reduït la quantitat de matèria orgànica del terreny. Cada minut que passa es destrueixen 23 hectàrees de bosc; la destrucció dels boscos, les enormes emissions dels ramats i les pràctiques agrícoles intensives empit-

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Crear el teu propi hort urbà i fomentar que els infants coneguin els cicles de la natura i valorin els aliments conreats.
- Evitar l'ús de pesticides tant en horts com en jardins, balcons i terrasses.
- Reciclar i portar als punts verds tots aquells artefactes susceptibles de vessar metalls pesants al sòl.
- Quan surtis a la muntanya, recull tots els residus que trobis encara que no siguin teus; els animals silvestres i el medi ambient t'ho agrairan.
- Evitar l'accés al medi natural en vehicles motoritzats (motos, quads, cotxes...) que malmeten la flora; també evites atropellaments d'animals i no els espantes provocant l'abandonament de nius i caus que porten a la mort de les cries. Per la mateixa raó, ni hi cridis ni hi escoltis música a un volum elevat.
- Posar testos amb plantes aromàtiques a les finestres de casa teva; tindràs un ambientador natural, herbes remeieres i donaràs aliment a les abelles que pol·linitzaran l'entorn.
- Evitar les emissions de CO₂. Tot el que puguis fer a peu o amb transport públic no contaminant és un bé per a la teva salut, la dels altres i per al medi ambient.
- No comprar mai productes procedents d'espècies amenaçades o en perill d'extinció, lluitant contra la caça furtiva i el trànsit d'espècies protegides.
- Menjar productes de temporada i del territori.
- Fixar-se en els rètols que ens indiquen l'origen de fruits, verdures, llegums, carns i peixos i triar aquells que siguin respectuosos amb el medi ambient.
- Participar en iniciatives d'horts urbans: col·laboraràs a tenir comunitats més justes i solidàries i n'obtindràs aliments sans i nutritius.
- Promoure la gestió sostenible de totes les classes de boscos, participant en campanyes de reforestació d'espècies autòctones.
- Exigir a les administracions una visió integral dels espais naturals, fomentant-ne la conservació i la silvicultura.
- Lluitar contra les pràctiques extractives intenses que malmeten els sòls.
- Exigir un canvi cap a un nou model productiu: socialment just i mediambientalment sostenible.
- Denunciar les extraccions desmesurades d'aigua i la baixada de cabals ecològics dels rius que provoquen la salinització dels conreus.

joren la resposta davant de la crisi climàtica. La saturació del sòl fa que terres fèrtils i regeneradores d'oxigen es converteixin en grans zones nues, àrides, erosionades i sense coberta vegetal.

Millorant la gestió forestal, tenint cura del carboni orgànic als sòls, conservant i restaurant els ecosistemes i els terres degradats i reduint la desforestació aconseguiríem una producció alimentària perdurable que beneficiaria la salut del planeta i ajudaria a preservar el medi. Així mateix, cal un compromís ferm de la comunitat internacional per frenar la sobreexplotació extractiva de minerals i aturar el comerç il·legal d'espècies.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Fomentar el reciclatge, l'intercanvi i la reutilització entre els treballadors i treballadores de l'empresa mitjançant un taulell d'anuncis on tothom pugui oferir i demanar allò que vulgui.
- Tenir cura de la contaminació acústica de locals i fàbriques: no molestem els veïns i millorarem el descans i la salut de la ciutadania.
- Contribuir a crear una perspectiva integral conjugant dues realitats, la millora de les condicions de vida de la classe treballadora i les actuacions mediambientals. Cal avançar cap a una transició ecològica justa, sense deixar ningú enrere.
- Treballar en totes les innovacions que milloren el medi ambient, eviten vessaments de CO₂, metalls pesants, residus i contaminants al medi natural.
- Participar en accions de cura i protecció d'entorns naturals propers.
- Impulsar «ocupacions verdes» que poden crear milions de llocs de treball sostenible al món.

PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES

Dins de *Poemes i Cançons* de Bertolt Brecht trobem aquest petit poema, General, el teu tanc, que ens parla de la capacitat de raonar de l'home enfront de les guerres:

*General, el teu tanc és un vehicle poderós.
Pot abatre un bosc i masegar cent homes.
Però té un defecte:
Necessita un conductor.*

*General, el teu bombarder és potent.
Vola més que la tempesta i aguanta més
que un elefant.
Però té un defecte:
Necessita un mecànic.*

*General, l'home és molt útil.
Pot volar i pot matar.
Però té un defecte:
Pot pensar.*

Com hem fet nosaltres, sovint per parlar de pau caiem en la temptació de parlar de guerra contraposant ambdós termes; però la pau no és només l'absència de guerra. El mateix autor també ens diu a *Diverses maneres de matar*, inclosa en la mateixa obra.

*Hi ha diverses maneres de matar
A un home, pots clavar-li un ganivet a la panxa
o retirar-li el pa
o no tenir-ne cura quan està malalt*

*o entaforar-lo en una casa infecta
o fer-lo matar treballant
o incitar-lo al suïcidi
o fer-lo anar a la guerra, etc.
Només unes quantes d'aquestes coses
són prohibides al nostre Estat.*

Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a tothom i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots nivells és el que ens proposa aquest ODS.

El bon govern es basa en l'estat de dret, la pau, els drets humans i l'eficàcia de les institucions, que són peces cabdals per al desenvolupament sostenible. Mentre algunes regions gaudeixen de nivells estables de pau i seguretat, d'altres viuen permanentment en el conflicte i la violència.

Al món, es calcula que hi ha 2.000 milions de persones, la majoria dones, víctimes del tràfic de persones, i una mitjana de 5,3 homicidis per cada 100.000 habitants. Els infants són unes de les principals víctimes de tota classe de violència i els països afectats per conflictes tenen una taxa d'abandonament escolar en els cicles inicials que supera el 50% afectant 28,5 milions de criatures que viuen en zones de conflictes bèl·lics.

Els delictes, l'explotació, la tortura, la violència sexual, el tràfic d'armes, les persones refugiades, les migracions no desitjades... són fenòmens generalitzats als estats fallits que s'estenen a la resta per la globalització i afecten el creixement econòmic.

Aquests problemes han de ser abordats per societats coordinades, pacífiques i inclusives, amb justícia per a tothom i institucions eficaces i responsables que rendixin comptes a tots els nivells per trobar solucions duradores als conflictes i a la inseguretat.

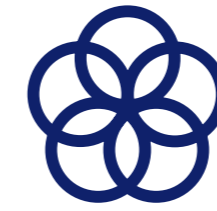

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Lluitar contra pràctiques polítiques masculinistes, homòfobes, xenòfobes o aquelles que siguin discriminatòries amb qualsevol col·lectiu.
- Participar activament i de manera informada en els processos polítics amb el vot i també en els processos d'adopció de decisions locals i socials.
- Educar i educar-nos per la pau.
- Implicar-se en col·lectius i accions de defensa de la igualtat de gènere, l'economia circular, la lluita contra el racisme, el canvi climàtic, etc.
- Denunciar l'explotació d'éssers humans i no contribuir-hi.
- No callar davant de cap mena de violència, especialment contra les dones.
- Promoure accions medidores de proximitat davant dels petits conflictes que ens trobem com a societat.
- Fomentar que la mainada incorpori la no-violència en la seva manera de fer, veure i actuar al llarg de la seva vida.
- Exigir mesures que acabin amb l'explotació i l'esclavisme sexual.
- Vetllar perquè les administracions compleixin en els contractes públics principis d'igualtat, transparència i lliure competència.
- Demanar un sistema financer millor regulat i estable amb la creació d'uns mecanismes de control i supervisió eficients.
- Incidir en la necessitat de garantir unes polítiques públiques de redistribució i augment de transparència i democràcia.
- Defensar un model de governança pública de la sanitat que aturi les privatitzacions encobertes i es basi en la transparència del sistema.

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Incloure en els convenis col·lectius i pactes d'empresa clàusules amb relació a l'assetjament sexual que estableixi mecanismes de prevenció, detecció i tramitació de denúncies.
- Fomentar mesures de mediació dins de qualsevol conflicte que s'origini dins de les empreses.
- Ser inflexibles davant de qualsevol mena d'actitud discriminatòria per qüestions de sexe, ètnia i religió.
- Acordar portar qualsevol conflicte laboral al Tribunal Laboral de Catalunya.
- Establir un protocol de no-discriminació en matèria de contractació de persones o serveis.
- Promoure campanyes contra l'explotació laboral i comunicar al sindicat qualsevol situació de discriminació sociolaboral.
- Establir mecanismes ètics i transparents de gestió.
- Pactar que es faciliti l'accés a un lloc de treball a persones refugiades i/o víctimes de qualsevol forma de violència o problema d'exclusió social.
- Pacificar els espais de les empreses amb mesures pactades amb els comitès o representants sindicals.
- Formar tot el personal de l'empresa en tècniques de mediació i resolució de conflictes.

ALIANCES PER ACONSEGUIR ELS OBJECTIUS

Teixir aliances per aconseguir els objectius; que senzill de dir i complicat d'assolir. Us proposem traslladar-nos al 24 de juny de 1995 a la ciutat de Johannesburg; a l'estadi Ellis Park es juga la final de la Copa del Món de Rugby. La població negra sud-africana no simpatitza gaire, més aviat gens, amb aquest esport que tradicionalment practicaven els bòers, els descendents dels holandesos que havien arribat al país entre els segles XVII i XVIII. En temps de pròrroga, finalment els Springboks s'imposen davant de la selecció neozelandesa. Nelson Mandela, vestit amb una samarreta i gorra de Sud-àfrica entrega la copa al capità François Pienaar fonent-se en una abraçada. La reconciliació estava servida; el règim de l'apartheid tocava la seva fi.

Mandela i Pienaar posen en pràctica aquell conte infantil que s'utilitza per explicar un principi ètic sud-africà conegut com a *Ubuntu*. Diu així: «Un antropòleg arriba a un poblat i diu a una colla de nens i nenes que a sota un arbre hi posarà un cistell ple de llaminadures i fruita; qui primer hi arribi, se l'endurà. La canalla s'agafen de les mans i surten corrent cap a l'arbre, arriben junts a l'objectiu i es reparteixen les menes. Quan l'antropòleg, sorprès, els pregunta per què s'ho han repartit en lloc de lluitar perquè un de sol guanyi i s'ho quedi tot, una nena li respon: com podríem ser

feliços, cap de nosaltres, si la resta no ho estigués?».

Agafar-nos de les mans per avançar cap a un objectiu comú, unir-se per posar en pràctica els Objectius de Desenvolupament Sostenible arreu del món.

El desenvolupament sostenible requereix la construcció d'aliances inclusives entre tots els agents implicats; els governs, el sector privat i la societat civil han de treballar sobre principis i valors que situïn la gent i el planeta al centre de totes les polítiques, sense excepció. Només unes accions equitatives, distribuïdores de riquesa i sostenibles ens portaran a avançar en aquest camí. Aquestes accions només són possibles si aconseguim crear aliances tant a escala global com regional, nacional i local.

Les crisis humanitàries provocades per conflictes o desastres naturals continuen demanant més recursos i ajuda financera. Tot i que la cooperació per al desenvolupament va augmentar el 66% entre el 2000 i el 2014, només 6 països al món van complir l'objectiu internacional de destinar el 0,7% dels seus ingressos nacionals bruts al desenvolupament durant l'any 2016.

Cal estimular el creixement i l'intercanvi comercial —amb aranzels baixos— entre

Nosaltres podem fer moltes coses per evitar-ho, alguns exemples:

- Fomentar, mitjançant el consum responsable, la responsabilitat social de les empreses amb projectes relacionats amb el desenvolupament sostenible als països en vies de desenvolupament.
- Mostrar el poder de les associacions mitjançant documentals sobre històries d'èxit, fomentant el treball en equip.
- Participar en un banc del temps on puguis posar a disposició dels altres les teves habilitats i competències i rebre aquelles que et manquin.
- Compartir activitats entre tots els membres de la família i fora d'ella fomentant l'intercanvi intergeneracional d'experiències.
- Col·laborar amb organitzacions de diferents països amb les quals comparteixis objectius.
- Ser proactius i avançar en aliances que enforteixin contínuament les capacitats de les persones i el compliment dels ODS.
- Implicar-te en accions relacionades amb la posada en marxa de l'Agenda 2030.
- Agafar petits compromisos concrets de tots els que us hem detallat en els anteriors apartats i portar-los a terme.
- Afavorir la creació d'aliances nacionals i internacionals per avançar en la consecució dels ODS.

els països mitjançant energia sostenible, infraestructures, transport, tecnologies de la informació i comunicacions com a fórmula per avançar en la mitigació de les desigualtats.

Com hem dit anteriorment, tots estem interpel·lats a teixir aliances. L'estratègia de Sindicalistes Solidaris implica bastir aliances amb sindicats de països en vies de desenvolupament per tal d'implementar i

defensar els drets laborals i una economia social en defensa de les persones, amb especial atenció a les dones i joves.

Només el treball digne, garanties socials per als treballadors i treballadores i unes condicions laborals òptimes que garanteixin la salut i la prevenció de riscos laborals en països del Sud ens faran avançar cap a un món més sostenible, just, solidari i lliure de desigualtats

Des de les empreses també podem fer moltes coses, alguns exemples:

- Vetllar perquè es respectin les condicions laborals de totes les treballadores i treballadors de l'empresa i de tota la cadena de valor; també de les persones que desenvolupen la seva feina en empreses del mateix grup en altres països, i en empreses proveïdores i subcontractistes.
- Intercanviar experiències i col·laborar amb sindicats de casa nostra i d'altres països, especialment del Sud.
- Crear una comissió per implementar els ODS a l'empresa.
- Vigilar el desplegament de les aliances i els compromisos adquirits per a la consecució dels ODS.
- Garantir la unió sindical arreu del món.
- Implicar-se en els afers polítics de la societat, col·laborant en xarxes internacionals.
- Insistir en l'enfocament de gènere en totes les polítiques de l'empresa i en la necessitat d'un treball digne.

Notes

Edita:

Amb el suport de:

Ajuntament de Terrassa

Ajuntament del Prat de Llobregat

Ajuntament de Granollers